

**Ruimtelijke Onderbouwing Buitengebied Bemmel
1978 - 11 (Zonnepark de Grift)**

Inhoudsopgave

Toelichting		5
Hoofdstuk 1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding	7
1.2	Doel van het plan	10
Hoofdstuk 2	Ruimtelijk beleid	11
2.1	Inleiding	11
2.2	Rijksbeleid	11
2.3	Provinciaal beleid	11
2.4	Regionaal beleid	
2.5	Gemeentelijk beleid	13
2.6	Conclusie	15
Hoofdstuk 3	Sectoraal beleid	17
3.1	Inleiding	17
3.2	Economische zaken	
3.3	Milieu	17
3.4	Ruimtelijke veiligheid	23
3.5	Verkeer	23
3.6	Groen en natuur	24
3.7	Water	28
3.8	Cultuurhistorie	31
3.9	Archeologie	34
3.10	Conclusie	38
Hoofdstuk 4	Uitvoerbaarheid	39
4.1	Inleiding	39
4.2	Economische uitvoerbaarheid	39
4.3	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	39
Hoofdstuk 5	Vooroverleg ex. artikel 6.18 Bor	41

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Nijmegen heeft een aanvraag omgevingsvergunning ontvangen voor het realiseren van zonnepark de Grift, kadastraal bekend gemeente Nijmegen, sectie E, perceelnummer 10.

Op deze plaats wordt verwezen naar de situatietekeningen behorende bij de omgevingsaanvraag waarop de voorgaande en de toekomstige situatie zijn aangegeven.

Het onderhavige plan is geprojecteerd op gronden, die ingevolge de vigerende beheersverordening "Nijmegen Bedrijventerrein Oosterhout en Rietgraaf e.o. (verwijst naar bestemmingsplan Buitengebied Bommel 1978" de bestemming "Agrarisch gebied" en ingevolge het facetbestemmingsplan Archeologie de bestemmingen "Waarde - Archeologie 2 en Waarde - Archeologie 3" hebben.

Ingevolge artikel 46, derde lid, van de Woningwet wordt een aanvraag om omgevingsvergunning, die slechts kan worden verwezenlijkt na het nemen van een projectbesluit als bedoeld in artikel 3.10 van de Wet ruimtelijke ordening, tevens aangemerkt als een aanvraag om een projectbesluit.

Voornemen

Stichting Wiek II heeft het voornemen een zonnepark te realiseren in de gemeente Nijmegen. Het zonnepark is voorzien ten zuiden van de A15, ter hoogte van het bestaande Windpark Nijmegen-Betuwe. Het zonnepark bestaat uit een veldopstelling van zonnepanelen met bijbehorende infrastructuur en heeft een totale omvang van circa 6 hectare, waarmee een opgesteld vermogen van circa 5 megawatt (MW) kan worden gerealiseerd. Middels het zonnepark wordt elektriciteit opgewekt uit zonne-energie. Hiermee kan een aanzienlijke bijdrage worden geleverd aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Nijmegen. De elektriciteitsopbrengst is goed voor circa 1.300 huishoudens. Voor de realisatie van het zonnepark is een omgevingsvergunning noodzakelijk.

Bestaande situatie

Het zonnepark wordt ingepast in het gebied tussen de A15, de Stationsweg en de bedrijfsperven aan de Groothandelsweg. De percelen waarop het beoogde zonnepark tot ontwikkeling moet komen hebben nu nog een agrarische functie, en zijn in feite omsloten door bedrijfsperven, infrastructuur en de windmolens langs de A15. De locatie maakt onderdeel uit van het gebied 'De Grift'. De Grift is in de gemeentelijke structuurvisie Nijmegen (2013) aangeduid als te ontwikkelen bedrijventerrein en tevens als locatie voor windmolens (langs de A15). Het gebied heeft een gemengd karakter: stedelijke elementen worden afgewisseld met agrarische elementen. De ruimtelijke structuur wordt met name bepaald door de infrastructuur ingrepen in de laatste 50 jaar.

Ten noordwesten van het plangebied bevinden zich de windturbines van Windpark Nijmegen-Betuwe en de snelweg A15. Ten oosten van het plangebied ligt de naar het noorden afbuigende Stationsweg en op grotere afstand het dorp Ressen (gemeente Lingewaard). Het plangebied wordt aan de zuidoostkant begrensd door een smalle weg en de bestaande bedrijfs- / woonpercelen aan de Stationsweg. Ten westen van het plangebied, aan de Groothandelsweg, ligt het bedrijventerrein Oosterhout.

Beschrijving opzet zonnepark

Het zonnepark bestaat uit een veldopstelling van zonnepanelen over een oppervlakte van circa 6 hectare. Het is opgebouwd uit circa 1350 panelen met een gezamenlijk opgesteld vermogen van circa 5 MW. De zonnepanelen worden geplaatst in een tafelopstelling in rijen georiënteerd op het zuiden. Om een zo hoog mogelijke opbrengst te genereren zijn de panelen gepositioneerd in een hellingshoek tussen de 10 en 35 graden. Deze tafels hebben een hoogte van maximaal 2,5 meter boven maaiveld. De open ruimte tussen de tafels is afhankelijk van de oriëntatie, maar varieert tussen de 2 en 5 meter. Deze afstanden worden gekozen om schaduwwerking van de ene tafel op de andere te voorkomen. Tussen de opgestelde zonnepanelen door lopen onderhoudspaden om onderhoud te kunnen plegen aan de installatie. Deze paden bieden ook ruimte voor transformatoren. De paden zijn 3-5 meter breed en worden niet verhard uitgevoerd en zijn derhalve groen.

De elektriciteit die door de zonnepanelen opgewekt wordt zal door middel van omvormers omgezet worden van DC (gelijk) naar AC (wissel) spanning. De omvormers worden onder de tafel geplaatst. Van de omvormers loopt de elektriciteit naar de circa 3 transformatoren (compact-stations). Deze worden aan de uiteinden van de rijen geplaatst en hebben een beperkte omvang van ongeveer 2,5x3x2 meter (LxBxH) en derhalve lager dan opstelling van de panelen. Na de transformatoren zal de elektriciteit via het overgavestation (inkoopstation) naar het elektriciteitsnetwerk lopen. De aansluiting van het zonnepark op het landelijke hoogspanningsnet zal worden gerealiseerd via de netaansluiting van de meest oostelijke windturbine van Windpark Nijmegen-Betuwe, welke in het plangebied van het zonnepark staat.

Landschappelijke / ruimtelijke inpassing zonnepark

Door de ligging ten opzichte van snelweg, bestaande bedrijven, agrarische percelen en infrastructuur is de context van het zonnepark zeer divers. Dit vraagt om maatwerk bij de landschappelijke inpassing. Daarnaast is het wenselijk om de ontwikkeling van een zonnepark in te zetten als middel om natuur- en landschapswaarden te versterken. Dit omdat het zonnepark in feite een vorm van 'verstening' van het landelijk gebied betekent, die gecompenseerd moet worden.

Aan de noordzijde ligt het zonnepark prominent in het zicht vanaf de A15, in een landschap met een open karakter. Hoog opgaande beplanting komt in dit landschap langs de snelweg met name voor in de vorm van bosschages en houtsingels ter hoogte van de afritten en knooppunten. Het zonnepark ligt vrij in het zicht vanaf de A15. Uitgangspunt is deze openheid

zo veel mogelijk te behouden, ook met het oog op archeologie is het niet wenselijk om aan de noord- en noordwestelijke rand beplanting aan te brengen. Langs de A15 is er nadrukkelijk voor gekozen voor het zichtbaar maken van duurzaamheid, de A15 als drager van duurzame energie projecten. De ligging aan de A15 wordt benut om het verhaal van de energietransitie te vertellen. Dit zal worden gedaan in de zone waar het zonnepark en de oostelijke windturbine van Windpark Nijmegen-Betuwe bij elkaar komen. Hier wordt een 'overgangszone' gecreëerd. Dit is een toegankelijk gebied vanaf de inrit van de windturbine waarin de volgende elementen worden gerealiseerd:

- In de 'overgangszone' worden de panelen naar een west opstelling gedraaid, waardoor de weggebruiker de functie van het terrein meteen in beeld heeft en het duidelijk is dat het hier gaat om het combineren van wind en zon, de eerste contouren van een energielandschap. Panelen worden hierdoor een landschapselement die in deze zone gebruikt worden voor een nette aansluiting aan de weg.
- In de directe strook binnen het plangebied wordt een kunstwerk gerealiseerd waarin de functies wind en zonne-energie worden gecombineerd (werktitel zonnewind). Zonnewind bestaat uit een bezoekerspaviljoen aan de Griftdijk in de vorm van een toegankelijk heliumatoom met daar omheen fragmenten van de zonnewind. Fragmenten van de zonnewind hebben de 'overgangszone' bereikt en vormen zo de verbinding in het project. Grote zichtbare elementen die de weggebruiker niet kan missen en een verbindende schakel vormen.
- Om te voorkomen dat er meer kabels worden aangelegd dan noodzakelijk wordt gebruik gemaakt van de reeds bestaande elektrische infrastructuur bij de windmolens, cable-pooling. Deze noviteit wordt benadrukt door in de overgangszone uit te leggen wat cable-pooling inhoudt en hoe het de versnelling in de energietransitie kan bewerkstelligen.

De A-Watergang die in noord-zuid richting door het gebied van het zonnepark loopt biedt kansen om natuurwaarden te versterken. Vanuit het beheer van de watergang is het nodig een schouwpad van minimaal 4 meter vrij te houden. Langs de noord-zuid lopende A-watergang wordt een bloemrijk grasland ingezaaid. Dit heeft positieve effecten op de waterkwaliteit en biodiversiteit in het algemeen.

In het oostelijke deel van het zonnepark wordt in noord-zuid richting een robuuste struweelhaag aangeplant, bestaande uit een mengsel van inheemse soorten (meidoorn, sleedoorn, Gelderse roos, haagbeuk, egelantier en hazelaar etc.). Door de beplanting wordt de noord-zuid gerichte structuur / patroon van het landschap benadrukt. Dergelijke lijnvormige groenelementen komen in de omgeving vaker voor als afscheiding langs en tussen percelen. Door de beplanting ontstaat een zachtere overgang tussen de bestaande bebouwing (bedrijfs- en woonpercelen) en het zonnepark. De beplanting is daarbij zo gesitueerd dat de schaduwwerking op de zonnepanelen beperkt is. Deze groene elementen zullen, als het zonnepark in de toekomst mogelijk plaats zal maken voor andere functies, ook weer structuur geven aan het gebied.

Bij de overige randen van het zonnepark is het toepassen van alleen een hekwerk als afscheiding akkoord, mede omdat deze randen niet nadrukkelijk in het zicht liggen vanuit de omgeving. Daarnaast is het vanuit beheer en schaduwwerking niet wenselijk om langs alle randen (hoog) opgaande beplanting aan te brengen. Het hekwerk krijgt een hoogte van maximaal 2 meter. De hekken krijgen een donkere kleurstelling. Hierdoor zal het hekwerk, zeker op enige afstand (vanaf omliggende wegen en woningen) niet in het oog springen aangezien de panelen ook donker worden uitgevoerd.

Onder de stellages met zonnepanelen (tafelconstructie) wordt geen verharding aangebracht. Er wordt zo veel mogelijk gebruikt gemaakt van bestaande begroeiing, mogelijk aangevuld met kruidenrijk mengsel. Daarmee blijft het maaiveld een groen karakter houden. De tijdelijkheid van het zonnepark wordt benut door te monitoren hoe de bodem en vegetatie onder de zonnepanelen zich op langere termijn ontwikkelt, en welke gewassen / plantsoorten “gedijen” onder de zonnepanelen.

De transformatorstations en het inkoopstation worden dusdanig geplaatst dat ze een zo min mogelijk verstorend effect hebben op het beeld vanaf openbaar gebied. Ze krijgen een neutrale en terughoudende kleurstelling en worden, waar nodig en mogelijk, opgenomen in of geplaatst achter groenvoorzieningen en/of de zonnepanelen. Beveiligingsmaatregelen zoals camera's op palen worden zeer terughoudend toegepast en worden bij voorkeur gecombineerd met bestaande hogere elementen.

Conclusie ruimtelijke inpasbaarheid

De realisatie van het zonnepark brengt een transformatie van het landschap met zich mee. Van belang is echter dat deze transformatie in principe omkeerbaar en niet definitief is. Het zonnepark zal op termijn plaats kunnen maken voor andere functies. Ook in de ‘tijdelijkheid’ is sprake van een kwalitatief en inpasbaar beeld.

Het zonnepark maakt daarbij onderdeel uit van de zone langs de A15 die op termijn, onder andere op basis van de structuurvisie, zal transformeren tot een bedrijventerrein. Ook in de huidige situatie heeft de omgeving gedeeltelijk al een verstedelijkt karakter. Het zonnepark past in die context. Naast de opwekking van duurzame energie biedt het zonnepark meerwaarde op een aantal thema's:

- Toevoegen van natuurwaarden/diversiteit aan het gebied ten behoeve van beschermde soorten in Waalsprong gebied.
- De gemeente vraagt daarbij geen ingrijpende landschappelijke aanpassingen te doen, dit met het oog op de tijdelijkheid van het zonnepark en de archeologische waarden in het gebied die terughoudendheid vragen m.b.t. beplanting en grondwerk. De landschappelijke aanpassingen die gedaan worden zijn ook structuurdragers voor toekomstige invullingen van het gebied.
- Etaleren van duurzaamheidsambities Nijmegen, communicatie en educatie koppelen aan de ontwikkeling.
- Het creëren van een duurzaam imago voor De Grift, vooruitlopend op de toekomstige ontwikkeling naar duurzaam bedrijventerrein.
- Kansen voor innovatie en monitoring bodem en vegetatie zonnepark.
- Complementaire duurzame energie: Wind en zon, gebruik maken van zelfde energie-infrastructuur.
- Toekomstbestendigheid: De zonnepanelen kunnen geleidelijk verplaatst worden naar de toekomstige daken van nieuwe bedrijven in De Grift.

1.2 Doel van het plan

Het doel van onderhavig projectbesluit is het juridisch planologisch kader te scheppen voor het realiseren van zonnepark De Grift.

Hoofdstuk 2 Ruimtelijk beleid

2.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft beleid en wet- en regelgeving specifiek op het gebied van duurzame (zonne-)energie en ruimtelijke ordening. Hierbij komen eveneens nut en noodzaak van zonne-energie aan de orde, waarbij de doelstellingen van Rijk, provincie en gemeente ten aanzien van duurzame energie worden toegelicht.

2.2 Rijksbeleid nut en noodzaak zonne-energie

EU- en Rijksdoelstellingen

Europese doelstellingen

In Europees verband is afgesproken om in 2020 14% van het totale energieverbruik in Nederland duurzaam te realiseren. Dit is vastgelegd in de EU-richtlijn 2009/28/EG. De Europese Commissie is ook al begonnen met de ontwikkeling van beleidsopties voor de periode na 2020. In juni 2011 presenteerde de EU de “Energieroutekaart 2050” als doorkijk naar 2050 en de in de tussentijd te nemen stappen om te komen tot een verdere verduurzaming van de energiemarkt en een verdere CO₂-reductie (80-95%). De komende jaren zal verdere invulling aan het beleid na 2020 worden gegeven.

In december 2015 zijn op de klimaattop in Parijs 195 landen akkoord gegaan met een nieuw klimaatverdrag dat de uitstoot van broeikasgassen moet terugdringen. Hieronder de belangrijkste punten uit het akkoord:

- de gemiddelde temperatuur op de aarde mag niet meer dan 2 graden Celsius stijgen. Landen streven ernaar de temperatuurstijging zelfs te limiteren tot maximaal 1,5 graden Celsius;
- de verdragspartijen zullen zo snel mogelijk hun best doen om de uitstoot van broeikasgassen en schadelijke stoffen te verminderen in combinatie met de beschikbare techniek van dat moment. Daarbij wordt rekening gehouden met verschillen tussen landen;
- er is extra inzet nodig om negatieve gevolgen van klimaatverandering aan te pakken en de hoeveelheid broeikasgassen terug te brengen zonder dat dit de voedselproductie in gevaar brengt;
- alle partijen moeten financieel bijdragen aan het verlagen van de hoeveelheid broeikasgassen en onderzoek doen naar klimaatbestendige ontwikkelingen;
- voor de klimaatconferentie van 2025 moeten de partijen van het klimaatverdrag van Parijs zich samen ten doel stellen elk jaar minstens 100 miljard dollar (91 miljard euro) ter beschikking te stellen van armere landen die economisch moeite hebben de klimaatdoelstellingen te halen. Het geld zou vanaf 2020 beschikbaar moeten zijn;
- het verdrag is bindend en de landen verplichten zich het na te leven.

Rijksdoelstellingen

De Nederlandse energiehuishouding moet duurzamer en minder afhankelijk worden van eindige fossiele brandstoffen, aldus het Energierapport 2011 (Ministerie van EZ, 10 juni 2011). Energie is een noodzakelijke voorwaarde voor het functioneren van de samenleving in alle facetten. Afnemers moeten kunnen rekenen op betrouwbare energie tegen concurrerende prijzen. Met het oog op het klimaat en de afnemende beschikbaarheid van fossiele brandstoffen is een overgang naar een duurzame energiehuishouding nodig.

De energiesector in Nederland is verantwoordelijk voor meer dan twintig procent van de uitstoot van broeikasgassen. De uitstoot van broeikasgassen als gevolg van de energiebehoefte kan worden beperkt door energiebesparing en door grootschalige inzet van duurzame energiebronnen. Een dergelijke omschakeling in de Nederlandse energievoorziening betekent een forse inspanning. Deze ambities sluiten aan bij in Europees verband geformuleerde doelstellingen waaraan de lidstaten zich gecommitteerd hebben. Deze EU-doelstelling voor duurzame energie bedraagt 14% van het finale energiegebruik in 2020. De EU-doelstelling vertaald naar de door Nederland gehanteerde systematiek komt neer op 17% vermeden primaire opwekking; met andere woorden: 17% van de in Nederland opgewekte energie dient in 2020 uit een duurzame bron, zoals zonne-energie, afkomstig te zijn. Het Kabinet Rutte II had in haar regeerakkoord “bruggen slaan” (oktober 2012) opgenomen een doelstelling van 16% voor duurzame energie na te streven. Deze ambitie is in het afgesloten Energieakkoord (Energieakkoord voor duurzame groei, Sociaal-Economische Raad (SER), september 2013) bijgesteld; 14% in 2020 en 16% in 2023, hierbij zet het Rijk in op een mix van duurzame energie bronnen, waarbij zonne-energie een belangrijke bijdrage kan leveren.

Energierapport 2016

Begin 2016 is het nieuwe Energierapport gepresenteerd (Energierapport - Transitie naar Duurzaam, 18 januari 2016), deze geeft het volgende aan: *“Op 12 december 2015 zijn 195 landen onder auspiciën van de Verenigde Naties (VN) een belangrijk klimaatakkoord overeengekomen. In dit klimaatakkoord zijn doelen afgesproken zoals het beperken van de opwarming tot ruim onder de twee graden en het bereiken van een balans tussen de uitstoot en vastlegging van broeikasgassen in de tweede helft van deze eeuw. De Europese Raad heeft de komst van dit klimaatakkoord verwelkomd, omdat het een mondiaal en juridisch bindend akkoord betreft. Dit klimaatakkoord is ook van belang voor het Nederlandse energie- en klimaatbeleid. Voor Nederland zijn daarbij de Europese afspraken leidend.”* Het Kabinet Rutte II hield dus onverkort vast aan de Europese afspraken voor 2020, 2030 en 2050 en aan de afspraken uit het Energieakkoord die samen met milieuorganisaties, bedrijfsleven en overheden zijn gesloten.

Dit Energierapport geeft een integrale visie op de toekomstige energievoorziening van Nederland. Het kabinet Rutte II stelt voor de transitie naar duurzame energie drie uitgangspunten centraal:

- *“sturen op CO₂-reductie;*
- *verzilveren de economische kansen die de energietransitie biedt en*
- *integreren energie in het ruimtelijk beleid.”*

Regeerakkoord Rutte-III

Het regeerakkoord Rutte-III (‘Vertrouwen in de toekomst 2018-2021’, Regeerakkoord 2017-2021; VVD, CDA, D66 en ChristenUnie, 10 oktober 2017) wil onder meer de uitstoot van broeikasgassen in 2050 terugdringen naar 95% ten opzichte van 1990. Bij een lineaire daling houdt dit in dat er een emissiereductiedoel is van 49% in 2030. In internationaal verband wordt gestreefd om dit doel te verhogen naar 55% emissiereductie in 2030. Naast emissiereductie biedt de energietransitie bovendien kansen voor behoud en ontwikkeling van het Nederlandse verdienvermogen. Door de transitie naar een duurzame energievoorziening zal het uiterlijk van woonwijken, industrieterreinen en landelijke gebieden veranderen. Die nieuwe elektriciteitsproductie komt voor een groot deel van de Noordzee, maar er zal ook veel productie plaatsvinden op land. Zonne-energie in de vorm van grondgebonden zonneparken is een van de vormen van deze duurzame energieproductie op land.

Concluderend heeft de energietransitie alleen kans van slagen als vroegtijdig en zorgvuldig het gesprek wordt aangegaan met burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties over de ruimtelijke inpassing van productie, opslag en transport van energie. Zoveel mogelijk moet gezamenlijk de afweging plaatsvinden tussen de bijdrage van een initiatief aan de energievoorziening en de overlast of risico's die dit voor omwonenden met zich meebrengt, dit wordt de ‘energiedialoog’ genoemd.

Zonne-energie belangrijke bron

Volgens het Energierapport 2016 (Ministerie van Economische Zaken, januari 2016) zijn de belangrijkste vormen van hernieuwbare energie in Nederland zonne-energie, windenergie, bio-energie en aardwarmte. Een kleinere rol spelen waterkracht, omgevingswarmte (warmtepompen in woningen) en energie uit potentieel verschil zoet-zout (osmose-energie of 'blue energy'). Hoewel grijze energie uit fossiele energiebronnen in de komende decennia nodig blijft, zal hernieuwbare energie een steeds groter onderdeel gaan uitmaken van de energiemix. Zonne-energie speelt daarbij een belangrijke rol, omdat het relatief eenvoudig te installeren is, in tegenstelling tot bijvoorbeeld wind op zee. Daarnaast is zonne-energie een beproefde technologie.

Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Hiervoor is al ingegaan op nationale doelstellingen op het gebied van duurzame energie. De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) geeft het integrale ruimtelijke beleidskader van het Rijk weer. In dit beleidsstuk worden ruimtelijke nationale opgaves, doelen en belangen voor de komende tientallen jaren geschetst. Een nationaal belang dat wordt besproken is het belang van ruimte voor het hoofdnetwerk voor (duurzame) energievoorziening en energietransitie. Het Rijk stelt op het gebied van energie dat voor de opwekking en het transport van energie voldoende ruimte gereserveerd moet worden. Het aandeel van duurzame energiebronnen als zon, wind, biomassa en bodemenergie in de totale energievoorziening moet omhoog. Verder wordt beschreven dat het bieden van ruimte aan duurzame energie als zonne-energie en biomassa de primaire taak is van de provincies en gemeenten. Rijksbeleid op het gebied van duurzame energie beperkt zich enkel tot windenergie.

Het voorgenomen zonnepark raakt het ruimtelijk Rijksbeleid in die zin dat het in lijn is met het nationaal belang van ruimte bieden voor duurzame energie.

Ladder duurzame verstedelijking

In artikel 3.1.6, lid 2 Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is voorgeschreven, dat indien een bestemmingsplan 'een nieuwe stedelijke ontwikkeling' mogelijk maakt, in de toelichting van het plan een verantwoording daarvan moet plaatsvinden volgens de systematiek van de ladder voor duurzame verstedelijking. Een zonnepark betreft geen stedelijke functie in de zin van de ladder voor duurzame verstedelijking. Dit vloeit voort uit jurisprudentie. De uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 18 februari 2015 (201400570/1/R6) geeft aan dat functies die niet onder begripsbepaling zijn genoemd en ook niet in de handreiking zijn genoemd, niet als verstedelijking worden aangemerkt.

2.3 Provinciaal beleid

Ambitie duurzame energie

In de Omgevingsvisie van de provincie Gelderland (december 2016) zijn doelstellingen geformuleerd met betrekking tot duurzame energie. De ambitie van de provincie Gelderland is energieneutraliteit in 2050. Op weg hiernaartoe houdt de provincie vast aan de *"Rijksdoelstelling van 1,5% energiebesparing per jaar en 14% aandeel hernieuwbare energie in 2020"*.

Omgevingsvisie provincie Gelderland

In juli 2014 heeft de provincie Gelderland een Omgevingsvisie opgeteld waarin zij alle maatschappelijke opgaves van de provincie benoemd. De energietransitie is een van die opgaves. De provincie Gelderland heeft de ambitie om in 2050 volledig energieneutraal te zijn. Om energieneutraliteit te bereiken stimuleert de provincie Gelderland:

- het organiserend vermogen in de EMT (Energie en Milieutechnologie)-sector;
- energiebesparing;
- biobased economy;
- hernieuwbare energieopwekking;
- open innovatie-campusen.

Zonne-energie is een manier van hernieuwbare energieopwekking en wordt dus gestimuleerd door de Provincie Gelderland.

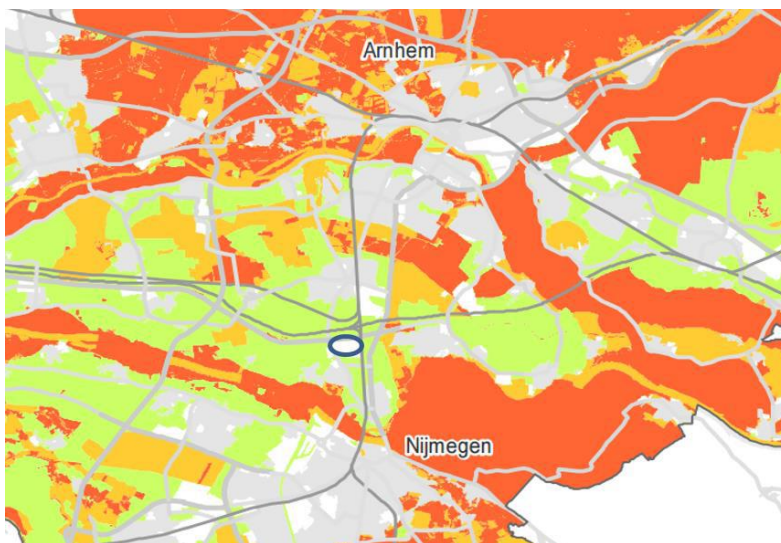
Als het gaat om grootschalige zonne-energieopwekking onderzoekt de provincie met haar partners de mogelijkheden voor zonne-energie onder meer op:

- op niet-uitgeefbare bedrijventerreinen;
- op woningbouwlocaties;
- langs infrastructuur;
- bij oude stortplaatsen;
- op vrijkomende agrarische bestemmingen.

Het zonnepark bij de infrastructurele corridor A15 (Bundeling van snelweg, hoogspanningsverbinding, spoorlijn) past binnen deze visie.

In juli 2016 is de omgevingsvisie van de provincie Gelderland geactualiseerd. In de actuele omgevingsvisie heeft de provincie handen en voeten gegeven aan het ruimtelijk beleid met betrekking tot veldopstellingen van zonnepanelen. Reden van de actualisatie was de groeiende vraag van gemeenten en initiatiefnemers over het provinciale beleid ten aanzien van grote zonneparken. Door richtlijnen voor de ontwikkeling van en locaties voor grote zonneparken in de Omgevingsvisie vast te stellen, wordt voorkomen dat vertraging wordt opgelopen bij de toepassing van zowel grondgebonden PV opstellingen als innovatieve technieken voor de opwekking van elektriciteit uit zon. In de actuele Omgevingsvisie (december 2016) wordt geconcludeerd dat *"om de doelstellingen van energietransitie te halen, naast zonnepanelen op daken ook veldopstellingen van zon noodzakelijk zijn"*. In onderstaande themakaart is aangegeven in welke gebieden zonneparken mogelijk, niet mogelijk, of onder voorwaarden mogelijk zijn. Het combineren van grote zonneparken met andere functies in een gebied heeft de voorkeur. De beoordeling of grote zonneparken ruimtelijk passend zijn laat de provincie aan de betreffende gemeente.

Themakaart zonne-energie uit Omgevingsvisie Gelderland

Bron Omgevingsvisie Gelderland

Het voorgenomen zonnepark ligt op een locatie dat in deze kaart geen (wit) kleur heeft. Het plangebied wordt wel volledig omgeven met gebieden met een groene kleur (grote zonneparken mogelijk). Na navraag bij de provincie (Wido Eissens, 29-11-2016) is duidelijk dat witte gebieden op deze kaart bedrijventerreinen betreffen. Voor deze gebieden die, binnen de bebouwde kom liggen, heeft de provincie geen beleid opgesteld. De provincie verwijst voor zonne-energiebeleid op deze locatie naar de betreffende gemeente. Een oranje of een rode kleur betekent geen zonnepark mogelijk of een zonnepark onder voorwaarden.

Omgevingsverordening Gelderland

De Omgevingsverordening Gelderland (december 2016) spreekt niet expliciet over zonneparken. In de verordening zijn regels opgenomen die ervoor zorgen dat de visie uitgevoerd kan worden. De verordening dient dan ook als het (juridische) toetsingskader bij het opstellen van nieuwe ruimtelijke plannen zoals een bestemmingsplan of een uitgebreide afwijkinsprocedure in het kader van de omgevingsvergunning.

2.4 Regionaal beleid

Sinds 1 juli 2015 bestaat de Stadsregio Arnhem-Nijmegen niet meer als officiële bestuurslaag. Hierdoor is er geen instantie meer direct verantwoordelijk voor het regionale beleid op het gebied van mobiliteit, ruimte, wonen en werken. Voor de beleidsvelden wonen, detailhandel en bedrijventerreinen geldt dat provincie Gelderland in haar omgevingsvisie en omgevingsverordening nog wel verwijst naar de regionale afspraken. Voor deze beleidsvelden worden nog steeds regionale afspraken vastgelegd in gezamenlijk overleg met regiogemeenten en provincie.

2.5 Gemeentelijk beleid

Ambitie duurzame energie

Nijmegen heeft de ambitie om in 2045 energieneutraal te zijn, onafhankelijk van fossiele brandstoffen.

Structuurvisie

In de Structuurvisie Nijmegen (december 2013) is een prominente rol weggelegd voor duurzaamheid. Onder een duurzame stad wordt verstaan een stad waar energie zo veel mogelijk zelf wordt opgewekt. *"Zon en wind dragen bij aan de zelfvoorzienendheid."* Inspelen op nieuwe opgaven op het gebied van energietransitie en klimaat is dan ook één van de geformuleerde ambities in de structuurvisie. Beleidskaders of richtlijnen zijn niet gesteld voor initiatieven op het gebied van zonne-energie. Een zonnepark op voorgenomen gronden past binnen het gemeentelijk beleid.

Coalitieakkoord 2018-2022, Nijmegen: samen vooruit

In het coalitieakkoord zijn 4 inhoudelijke samenhangende opgaven voor de stad benoemd:

- het moet duurzamer;
- een sociale stad blijven;
- versterken economische veerkracht;
- bouwen aan een aantrekkelijke stad.

Ten aanzien van de opgave versterken economische veerkracht wordt aangegeven dat: De komende periode gaan we onze economische kansen beter benutten. We willen dat de banengroei in onze stad zich gaat verhouden tot de bevolkingsgroei en mobiliseren ons onbenutte potentieel. Dit doen we met de stad én met de regio, die de motor is van onze economische groei.

2.6 Conclusie

In dit hoofdstuk is het realiseren van een zonnepark op de percelen bij De Grift getoetst aan het ruimtelijk en duurzaamheidsbeleid van het Rijk, de provincie Gelderland en de gemeente Nijmegen. Geconcludeerd wordt dat het voornemen binnen deze ruimtelijke beleidskaders past. Zowel het Rijk, de provincie als de gemeente stimuleren hernieuwbare energieopwekking en voorgenomen locatie past daarbinnen.

Hoofdstuk 3 Sectoraal beleid

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de op het plan betrekking hebbend sectoraal beleid behandeld.

3.2 Economie

De Grift maakt onderdeel uit van de Waalsprong en ligt in het meest noordelijke deel van de Waalsprong. Deels is het al een bestaand bedrijventerrein. Het is de bedoeling om het aangrenzende gebied te ontwikkelen tot een bedrijventerrein (bron: Ontwikkelingsstrategie Waalsprong, 2013). Hiervoor is in januari 2015 een ambitiedocument opgesteld. In dit ambitiedocument worden de ambities, hoofdlijnen en aandachtspunten bij de ontwikkeling van het gebied uiteengezet. Het vormt daarmee een voorloper op de bestemmingsplannen die de ontwikkeling planologisch mogelijk moet maken.

Om de economische kansen en de haalbaarheid van de ontwikkeling van de Grift goed in te schatten is een markttoets uitgevoerd door de Stec groep. Dit heeft geleid tot een voorkeursscenario voor de Grift: "De duurzame Grift", besloten door de gemeenteraad in 2013. De Grift wordt in dit scenario ontwikkeld als een duurzaam logistiek terrein met op diverse locaties kleine clusters van bedrijven, deels in het modern gemengde segment, deels hoogwaardig en deels kleinschalige bedrijvigheid en ruimte voor windmolens.

In de markttoets wordt gesproken over een zichtzone langs de A15 en de Griftdijk. Deze gebieden bieden gelegenheid om Nijmegen te presenteren als 'duurzame en innovatieve stad' bijvoorbeeld met innovatieve logistieke bedrijven en innovatieve bedrijven op het gebied van duurzame energieopwekking. De overige (minder direct zichtbare) kavels (dus niet direct aan de A15 of Griftdijk) zijn gericht op een efficiënte en praktische uitvoering van de bedrijfsfunctie en gebruik.

De Grift biedt goede kansen als energie-opwekkend bedrijventerrein. Er zal veel meer energie opgewekt worden dan er wordt verbruikt: energie voor de stad en de omgeving. Door de combinatie van verschillende vormen van energieopwekking (zon en wind) en de levering van warmte naast elektriciteit, maakt de business case van het totaal aantrekkelijker dan van de afzonderlijke componenten.

In dit kader zijn aan de rand van het terrein inmiddels een aantal windturbines gerealiseerd. In het ambitiedocument staat aangegeven dat zonnepanelen in een stand-alone opstelling niet rendabel zijn. In combinatie met windturbines wel en dat de mogelijkheden voor weideopstellingen er vooral zijn in de Grift Oost. Grote delen van De Grift Oost zijn in eigendom van de gemeente. Op de Grift Oost is ruimte voor initiatieven rondom duurzame opwekking van energie. De gedachte is dat het naast elkaar opwekken van duurzame energie op verschillende manieren een meerwaarde oplevert voor het geheel. Economisch (o.a. lagere maatschappelijke kosten), organisatorisch en efficiënter. Deze synergie wordt gezocht op De Grift Oost. Het voorliggende zonnepark project geeft hier invulling aan.

Verder is in het RPW (2017) aangegeven dat er geen ruimte is voor nieuwe bedrijventerreinen tot 2021. Uitbreiding van het bedrijventerrein De Grift met De Grift Oost is dan ook (voorlopig) niet aan de orde.

3.3 Milieu

3.3.1 Bedrijvigheid

Op basis van de VNG-publicatie 'Bedrijven en Milieuzonering' (2009) moet worden beoordeeld of de in het plangebied te realiseren activiteiten een belemmering betekenen of van invloed zijn op gevoelige functies, zoals wonen, in of in de omgeving van het plangebied. Zonneparken zijn niet als zodanig opgenomen in de VNG-publicatie waardoor onderzoek of nadere onderbouwing op de relevante milieuaspecten noodzakelijk is. In dit hoofdstuk wordt op de verschillende relevante milieuaspecten specifiek ingegaan. Door middel van een nadere onderbouwing is aangetoond dat het zonnepark inpasbaar is in de omgeving en wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening.

Geluid

Zonnepanelen produceren geen relevant geluid. Alleen de bijbehorende omvormers en schakelstations kunnen zorgen voor een zoemend geluid. Indien het zonnepark wordt gezien als een elektriciteits-distributiebedrijf tot 10 (Mega Volt Ampere) op basis van de VNG-publicatie, geldt met betrekking voor het aspect geluid een minimale aan te houden afstand van 30 meter tot woningen in een rustige woonwijk.

Gelet op de ligging nabij de A15 en de afstand tot de dichtstbijzijnde woning (verder dan 30 meter vanaf schakelstations (compactstations) zonnepark) zal het zonnepark geen verandering veroorzaken op de geluidsbelasting bij omliggende woningen.

Omliggende bedrijven worden door de planvorming niet gehinderd in hun bedrijfsvoering aangezien het zonnepark geen (zeer-,beperkt-) kwetsbaar object is, geen geur- of stof gevoeligobject en geen geluidgevoelig object.

3.3.2 Bodem

Het bevoegd gezag moet bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis vergaren over relevante feiten en af te wegen belangen (artikel 3.2 Awb). Ook moet inzicht bestaan over de uitvoerbaarheid van het plan (artikel 3.1.6 Bro). Bodemverontreiniging kan hierop van invloed zijn. Daarom wordt de bodemkwaliteit van het plangebied beoordeeld.

Uitgevoerde bodemonderzoeken Zonnepark De Grift

Binnen dit plangebied zijn de volgende bodemonderzoeken uitgevoerd:

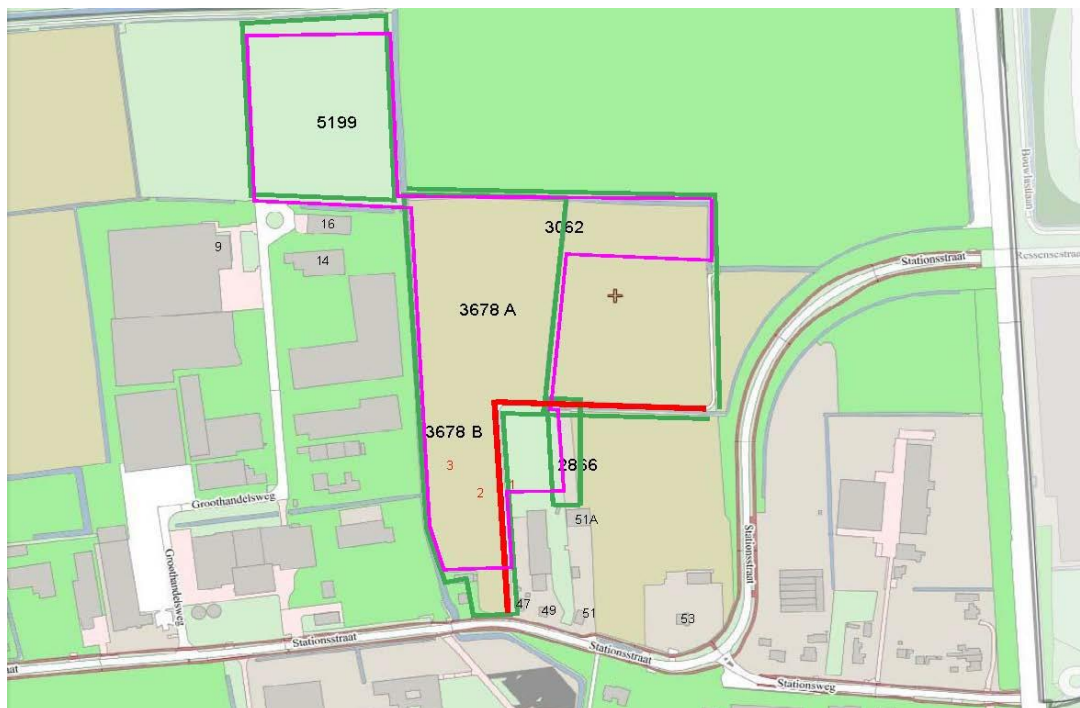
- Witteveen+Bos, Verkennend bodemonderzoek Stationsstraat 30 te Ressen, NM60-260, 30 september 2003 [2866]
- Witteveen+Bos, Verkennend bodemonderzoek Stationsstraat 40 te Oosterhout, Nm60-267,12 juli 2004 [3062]
- Witteveen+Bos, Rapportage Verkennend bodem- en asbest onderzoek twee percelen omgeving Stationsstraat 40 te Oosterhout, NM60-274, 18 oktober 2006, [3678]
- Greenhouse Advies, Diverse bodemonderzoeken Griftdijk, kadastrale percelen Nijmegen D143, D144, D150, D152, D859 en D123 te Nijmegen-noord, GBS00712, 30 oktober 2012, [5199]

Algehele bodemkwaliteit

Uit de uitgevoerde bodemonderzoeken blijkt in het algemeen dat de grond schoon tot (plaatselijk) licht verontreinigd is met zware metalen, bestrijdingsmiddelen (DDT's), minerale olie, PAK en/of PCB. De bodemkwaliteit van het plangebied vormt geen belemmering voor de gewenste ontwikkeling.

Tekening bodemonderzoeken en aandachtsgebieden bodemverontreinigingen

In onderstaande tekening zijn de bodemonderzoeken (groene vlakken met zwarte nummering) en de aandachtlocaties bodemverontreiniging (rode omlijning en rode nummering) weergegeven. De zwarte nummering op de kaart correspondeert met de interne nummering van de bodemonderzoeken. De rode nummering correspondeert met de nummering in de tabel met het overzicht van de aandachtsgebieden bodemverontreiniging.

Aandachtlocaties bodemverontreinigingen

In onderstaande tabel (corresponderend met bijbehorende kaart) zijn de aandachtlocaties voor de bodemverontreinigingen samengevat.

Aandachtlocatie

Omschrijving

Bodemverontreiniging

1	De waterbodem in de sloot aan de oostzijde van het perceel betreft klasse 3 (op grond van DDT). De waterbodem mag niet op de kant worden geplaatst maar moet worden afgevoerd.
2 (Rode lijn)	De ontsluitingsweg is vermoedelijk teerhoudend en het verhardingsmateriaal bevat daardoor teveel PAK. Bij graafwerkzaamheden het verhardingsmateriaal apart afvoeren.

In de toplaag van het bouwland zijn op een drietal plaatsen asbesthoudende materialen aangetroffen. Het berekende gehalte asbest blijft ruim onder de saneringsnorm. Bij graafwerkzaamheden dient rekening te worden gehouden met deze verontreiniging en dient het materiaal mogelijk apart afgevoerd te worden.

Bij de ontwikkeling van het gebied zal het nodig zijn om het niet eerder onderzochte deel van het plangebied alsnog te onderzoeken conform de NEN 5740/NEN 5707. Voor de afvoer van eventuele overtollige grond zijn de beschikbare onderzoeken te oud.

De bodemrapporten kunnen via onderstaande hyperlinks gedownload worden.

#rapport	Jaar ondz.	Bureau	Adres aanduiding
5199	2012	Greenhouse Advies	Verkennend ondz. http://www.nijmegen.nl/vergunningpagina/Document/DownloadOne?documentNr=D150943832&type=.pdf
3062	2004	W+B	Verkennend ondz.. http://www.nijmegen.nl/vergunningpagina/Document/DownloadOne?documentNr=D150942687&type=.pdf
3678	2006	W+B	Verkennend ondz. http://www.nijmegen.nl/vergunningpagina/Document/DownloadOne?documentNr=D150942686&type=.pdf
2866	2003	W+B	Verkennend ondz. http://www.nijmegen.nl/vergunningpagina/Document/DownloadOne?documentNr=D150942697&type=.pdf

3.3.3 Geluid

Een zonnepark is geen geluidgevoelige bestemming volgens de Wet geluidhinder.

3.3.4 Lucht

Luchtkwaliteitsconcentraties zijn niet van belang voor een zonnepark. Het gaat om een goede duurzame ontwikkeling die een steentje bijdraagt aan een betere luchtkwaliteit.

3.3.5 (Zon)lichtreflectie

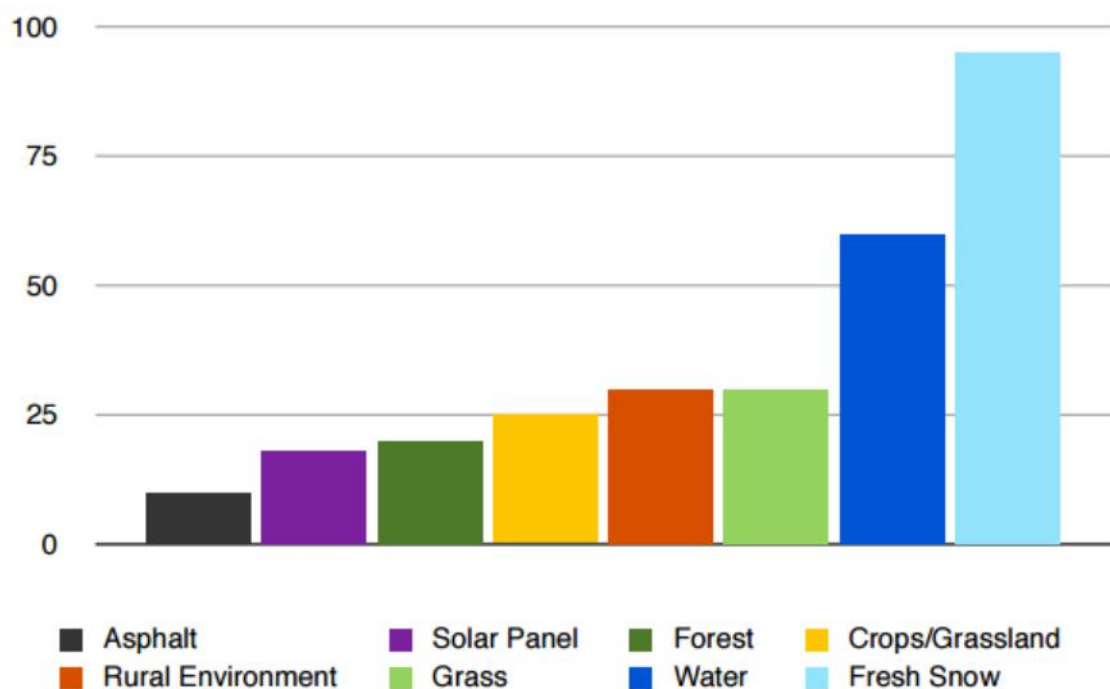
Het voorgenomen zonnepark ligt nabij de A15. Een mogelijk ruimtelijk effect van zonnepanelen op weg- en railverkeer is de reflectie van zonlicht. De meeste inkomende zonnestralen, die op zonnepanelen terecht komen worden geabsorbeerd en omgezet in elektriciteit. Echter, omdat de bovenste laag van de panelen van glas zijn gemaakt, zal een deel (<5%) van het zonlicht ook worden gereflecteerd. De hinder hangt af van de locatie (stand en hoogte spiegelend vlak) en de stand van de zon (de tijd en de tijd van het jaar).

De hinder hangt af van de hoek van de invallende lichtstraal en daarmee van de hoek van de uitvallende lichtstraal. Hoe steiler de helling van de panelen, hoe groter de kans op hinder. Wanneer de panelen vrij vlak (35 graden of minder) worden opgesteld, gaat de reflectie veelal omhoog. Dan is er voor de omgeving geen hinder door reflectie. Logischerwijs is achter de zonnepanelen (noordzijde van het zonnepark) ook geen sprake van een spiegelen effect. De meest rendabele hellingshoek van de zonnepanelen (in de traditionele opstelling) is in Nederland 35 graden. Steiler leidt tot minder rendement. Omdat zonnepanelen in een maaiveldopstelling in de meest ideale stand worden geplaatst, zal de hellingshoek nooit hoger zijn dan 35 graden. Hinder door reflectie in de voorziene maaiveldopstelling is derhalve niet te verwachten.

De schittering op omliggende objecten komt vooral voor bij zonsopgang en zonsondergang, wanneer de zon haaks op de panelen staat. Het licht dat op een zonnepaneel valt, wordt in één specifieke richting weerkaatst omdat een zonnepaneel een glad oppervlak heeft. Dit reduceert het aantal invalshoeken waarbij overlast ervaren kan worden van het licht.

Uit een wegbeeldanalyse met betrekking tot een soortgelijk zonnepark blijkt dat de betreffende reflectie niet feller is dan het achtergrondlicht van de zon zelf. Door water wordt aanzienlijk meer zonlicht gereflecteerd dan door een zonnepaneel. In een soortgelijk onderzoek naar de visuele impact van een zonnepark in het Verenigd Koninkrijk wordt dezelfde conclusie getrokken. In onderstaand figuur is met relatieve aantallen het verschil weergegeven van de reflectie van verschillende materialen.

Figuur: Vergelijking reflectie zonnepaneel t.o.v. andere materialen

Aangezien een zonnepaneel minder reflecteert dan oppervlaktewater, dat gelegen is nabij vele hoofdwegen in Nederland, heeft het plaatsen van een zonnepark nabij (spoor)wegen geen noemenswaardig effect op het weg- en railverkeer. Verder is de weerkaatsing van licht sterk afhankelijk van het type zonnepaneel dat wordt toegepast. Op grond van het informatiebulletin van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu 'Toepassing van zonnecollectoren op en rond luchthavens' worden zonnepanelen toegepast die zo weinig mogelijk zonlicht reflecteren. Door zonnepark De Grift ontstaat geen hinderlijke reflectie. Daarbij komt dat de zonnepanelen op het zuiden zijn gericht waardoor reflecterend (zon)licht in zuidelijke richting – dus van de snelweg af is gericht. Verder is van belang dat het zonnepark aan de noordelijke rand wordt "afgeschermd" met een niet-reflecterende wand, waardoor evt. schitteringen van de stellages onder de zonnepanelen aan het oog worden onttrokken.

Daarnaast is mogelijk sprake van het 'oplichten' van de panelen in de zon. Dit leidt niet tot hinder vanwege het licht, maar maakt wel dat de zonnepanelen opvallen. Dit oplichten wordt zoveel als mogelijk tegengegaan. Ook wordt door middel van een landschappelijke inpassing het opvallen/ervaren van de panelen, waar dit nodig is, voorkomen.

3.3.6 Externe veiligheid

Het zonnepark is geen kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object in de zin van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Er zijn geen personen structureel aanwezig. Een zonnepark is daarnaast ook geen risicobron. Uit het oogpunt van externe veiligheid zijn dan ook geen belemmeringen en is het plan uitvoerbaar.

3.3.7 Kabels, leidingen en explosieven

Het gebied is (deels) verdacht op geschutmunition. De veiligheid ten opzichte van explosieven moet altijd verzekerd zijn voor er grondwerk verricht wordt.

3.3.8 Duurzaamheid

De klimaatverandering noopt tot aanpassingen in ruimtelijke ontwikkelingen. De Gemeenteraad van Nijmegen heeft haar visie hierop in de Kadernotitie Klimaat en de nota Duurzaamheid in Uitvoering vastgelegd.

Kernbegrippen zijn compensatie en adaptatie.

Compensatie is het tegengaan en verminderen van negatieve effecten op het klimaat. Dit kan door energiegebruik te beperken en/of duurzame energiebronnen te gebruiken en door gebruik te maken materialen uit vernieuwbare bronnen. Nijmegen streeft er daarom naar om als stad in 2045 energieneutraal te worden.

Adaptatie is het aanpassen aan de wijzigende omstandigheden zoals extremere weersomstandigheden en een stijgende energieprijs. Voorbeelden hiervan zijn het voorkomen van oververhitting, aandacht voor windklimaat en het realiseren van grotere piekbergingen voor neerslag.

Het realiseren van een zonnepark is een rechtstreekse invulling van de Nijmeegse ambitie om haar energieproductie te verduurzamen, die past binnen de visie op duurzaam ruimtegebruik zoals die in het ambitiedocument De Grift is beschreven.

In de uitvoering van het park is kan verantwoord materiaalgebruik, zoals het gebruik van duurzaam beton, secundaire en biologische bouwmaterialen en het stimuleren van ecologisch medegebruik bij dragen aan de milieu- en klimaatdoelstellingen van Nijmegen.

Het voorliggende plan past binnen de beleidsdoelstellingen van Duurzaamheid van de gemeente Nijmegen.

3.4 Ruimtelijke veiligheid

In beginsel worden er geen bouwwerken gerealiseerd waar mensen verblijven. Desondanks is het wenselijk dat traforuimtes bereikbaar zijn voor brandweervoertuigen; al zal de brandweer terughoudend zijn met bluswerkzaamheden vanwege elektrocutie gevaar. De voorwaarden waaraan een dergelijke erftoegangsweg dient te voldoen staan weergegeven in artikel 6.37 van het Bouwbesluit. Vanwege de omvang van het terrein is het wenselijk dat er ook keervoorzieningen zijn op het terrein. Een keervoorziening is alleen noodzakelijk als er een doodlopende weg op het terrein aanwezig is die smaller is als 4,5 meter en langer is dan 40 meter. Dit conform de handreiking bereikbaarheid en bluswatervoorziening, hoofdstuk 4. Deze locaties kunnen bij de verdere uitwerking van het plan bepaald worden.

3.5 Verkeer

Bereikbaarheid

Gemotoriseerd verkeer:

Het plangebied ontsluit aan de Groothandelsweg. Het gemotoriseerd verkeer wordt via Groothandelsweg ontsloten naar de Stationsstraat. De Stationsstraat functioneert als gebiedsontsluitingsweg (bubeko) en de Groothandelsweg functioneert ook als een gebiedsontsluitingsweg (bubeko). Het zonnepark moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden via de ontsluiting en daarnaast alleen op beperkte schaal ten behoeve van het beheer. Het zonnepark is niet openbaar toegankelijk.

Langzaam verkeer:

Het plangebied kan vanuit de Groothandelsweg ontsloten worden door fiets en voetganger. Hiervoor zijn geen aparte voorzieningen aanwezig.

Expeditie

Het expeditie verkeer ontsluit op dezelfde wijze als het overige gemotoriseerde verkeer.

Parkeren

Het aantal parkeerplaatsen wordt berekend aan de hand van de beleidsregels voor de toepassing van artikel 2.5.30 uit de Nijmeegse bouwverordening. Het artikel is een uitwerking van de door Burgemeester en Wethouders vastgestelde parkeervisie (2012) en de hierin verbonden nota parkeernormen gemeente Nijmegen (2012). Het plangebied valt in de sterk stedelijke zone "rest bebouwde kom". Bij de aanvraag omgevingsvergunning moet aan de geldende parkeernormen worden voldaan.

Verkeersveiligheid

Aan de hand van de wegcategorisering kaart uit de nota Nijmegen Duurzaam bereikbaar (augustus 2012) is bepaald welke snelheidsregime er geldt. Op de wegen binnen de bebouwde kom geldt voor de GOW-plus, GOW-basis en de industrieterreinen een maximum snelheid van 50 km/h. Voor de overige wegen binnen bebouwde kom geldt 30 km/h.

Het plangebied ligt aan een gebiedsontsluitingsweg buiten de bebouwde kom met een maximumsnelheid van 80 km/h.

Verkeerstoename:

De verkeerstoename ten aanzien van dit plan is niet significant. Het aantal verkeersbewegingen is minimaal en kan op de genoemde wegen verwerkt worden.

3.6 Groen en natuur

Wet natuurbescherming

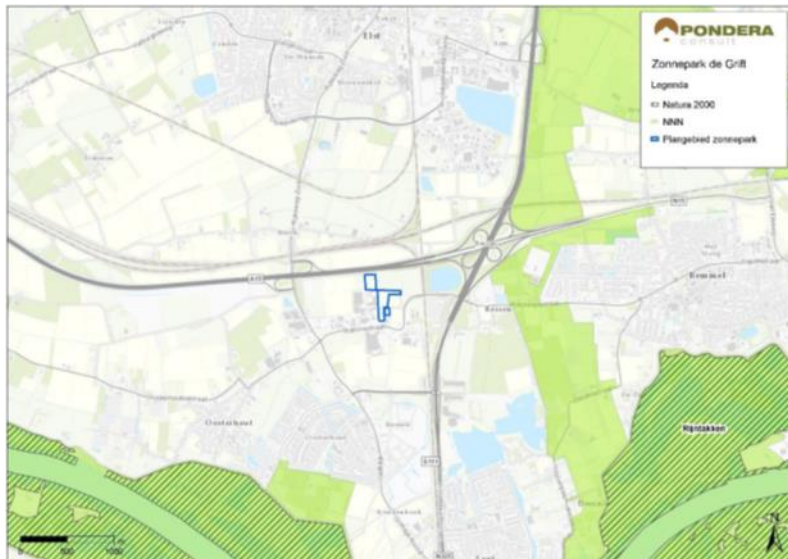
De Wet natuurbescherming is 1 januari 2017 in werking getreden. Deze wet staat in het teken van de verbinding tussen ecologie en economie en bescherming van natuur. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Onder de Wet natuurbescherming geldt, dat onderzocht moet worden of (ruimtelijke) ingrepen effect hebben op beschermde gebieden, beschermde soorten en beschermde bosopstanden.

Beschermde gebieden (Natura 2000 gebieden)

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden en vormt daarmee de basis voor het beleid van de EU voor behoud en herstel van biodiversiteit. Natura 2000 is niet enkel ter bescherming van gebieden maar draagt ook bij aan soortenbescherming. Het Natura 2000 netwerk omvat alle gebieden die zijn beschermd op grond van de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992. In en om Nijmegen gaat het om de Natura 2000 gebieden 'Uiterwaarden Waal' en de 'Gelderse Poort'.

Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen (voor soorten en vegetatietypen) opgesteld. Iedereen die handelingen uitvoert met eventuele nadelige gevolgen voor een Natura 2000-gebied is verplicht deze handelingen achterwege te laten of te beperken. Het bevoegd gezag kan schadelijke activiteiten beperken en eisen dat een vergunning Natuurbeschermingswet wordt aangevraagd. Deze vergunning moet bij de provincie aangevraagd worden. Regulier beheer en bestaand gebruik zijn (of worden) opgenomen in Natura 2000-beheerplannen. Na vaststelling van deze beheerplannen hoeft daarvoor geen vergunning aangevraagd te worden. Ontwikkelingen in de nabijheid van Natura 2000 gebieden mogen geen significante gevolgen hebben voor de aanwezige natuurwaarden in deze gebieden.

Het plangebied nabij Ressen ligt op een afstand van minimaal 2,5 kilometer van het Natura 2000-gebied. De bescherming van Natura 2000-gebieden kent een externe werking. Dit betekent dat ook activiteiten buiten het Natura 2000-gebied een negatieve impact kunnen hebben op de 'beschermingsdoelstellingen' (ook wel instandhoudingsdoelstellingen genoemd) van dergelijke natuurgebieden. Hierbij kan gedacht worden aan foerageergebieden van beschermde vogels die in deze gebieden leven. Echter, gezien de aard van het project (weinig invloed op omgeving) en de afstand van het plangebied tot de Natura 2000-gebieden is op voorhand de verwachting dat het zonnepark geen significant effect heeft op Natura 2000-gebieden. Om te onderzoeken of het project inderdaad geen negatieve gevolgen heeft voor het Natura 2000-gebieden is een natuurtoets uitgevoerd. Op basis van de natuurtoets (Bureau Waardenburg, 2018, Natuurtoets twee locaties voor het zonnepark Nijmegen) kan met zekerheid geconcludeerd worden dat de aanleg en exploitatie van een zonnepark geen negatief effect heeft op habitattypen en soorten waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen.

Beschermde soorten

De soortenbescherming regelt de bescherming van dier- en plantensoorten. De Wet natuurbescherming kent drie aparte beschermingsregimes: Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (Europees); Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (Europees); en Beschermingsregime andere soorten (Nationaal). Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden.

De wet hanteert daarbij het "nee, tenzij principe". Alle schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten zijn in principe verboden. Dit betekent dat voor nieuwe ontwikkelingen waar negatieve effecten niet zijn uit te sluiten, een oriënterend onderzoek moet worden uitgevoerd: een quick scan 'flora en fauna' en zo nodig een vervolgonderzoek. Alleen onder strikte voorwaarden zijn afwijkingen van de verbodsbepalingen mogelijk. Hiertoe moet een Wet natuurbescherming ontheffing voor soorten bij de Provincie aangevraagd worden.

Daarnaast is in de wet een zogenaamde 'algemene zorgplicht' opgenomen. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Bij uitvoering van activiteiten moeten negatieve gevolgen zoveel mogelijk worden voorkomen dan wel beperkt of ongedaan gemaakt worden.

Om de effecten van het realiseren van een zonnepark op voorgenomen locatie te bepalen is een natuurtoets uitgevoerd. In de uitgevoerde natuurtoets (Bureau Waardenburg, 2018, Natuurtoets twee locaties voor het zonnepark Nijmegen) worden de volgende conclusies getrokken ten aanzien van soortenbescherming:

- De percelen kenmerken zich door beperkte aanwezigheid van (beschermde) natuurwaarden.
- Ontwikkeling tot zonnepark kan leiden tot vernieling en / of verstoring van nesten van vogels. Door de percelen buiten het broedseizoen aan te leggen, worden effecten op broedende vogels voorkomen.
- De percelen binnen het plangebied kunnen incidenteel een zeer beperkte betekenis hebben als verblijfplaats voor algemene amfibieën en zoogdieren beschermd middels het 'Beschermingsregime overige soorten'. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen in de provincie Gelderland. De soorten zijn dermate algemeen voorkomend, en de aanwezige verblijfplaatsen dermate schaars, dat een negatief effect op de staat van instandhouding is uitgesloten.

- Soorten waarvoor de provincie Gelderland geen vrijstelling verleent bij ruimtelijke ingrepen (afgezien van vogels) hebben geen verblijfplaatsen in het plangebied, dan wel de locatie heeft geen wezenlijke functie voor een groep dieren.
- Als gevolg van de ontwikkeling van de percelen tot zonnepark gaan geen verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Evenmin heeft de ingreep effect op essentiële foerageergebieden, vliegroutes en migratiegebied van vleermuizen.
- De percelen hebben niet alleen zeer beperkte natuurwaarden, maar bieden beschermde soorten ook nauwelijks verblijfplaatsen of andere relevante functies. Ook cumulatief (indien de percelen allemaal worden ontwikkeld) leidt dit niet tot enige relevante effecten omdat de staat van instandhouding van de betreffende soorten gunstig is en het effect beperkt.

Op basis van bovenstaande punten kan worden geconcludeerd dat er geen ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming dient te worden aangevraagd voor het realiseren van het zonnepark. Om een overtreding van een verbodsbepaling met betrekking tot het broedseizoen van vogels te voorkomen dient het zonnepark bij voorkeur buiten het broedseizoen (half maart – half augustus) gebouwd te worden. Indien dit niet mogelijk is dient het plangebied voorafgaand aan het broedseizoen het gebied ongeschikt voor broedvogels te worden gemaakt, om te voorkomen dat vogels tot broeden komen. Tevens kan voorafgaand aan de werkzaamheden door een ter zake deskundig ecoloog een veldinspectie worden uitgevoerd om zeker te stellen dat er geen nesten aanwezig zijn.

Provinciale Omgevingsvisie Gelderland

In de Omgevingsvisie Gelderland staan de hoofdlijnen van het provinciale beleid over onderwerpen als ruimte, water, mobiliteit, economie, natuur en landbouw.

Gelders Natuurnetwerk

In de Omgevingsverordening zijn de bijbehorende regels vastgelegd. Om de biodiversiteit nu en voor toekomstige generaties Gelderlanders veilig te stellen, beschermt de provincie het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Dit is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuur van internationaal, nationaal en provinciaal belang. Dit Gelders Natuurnetwerk bestaat uit alle terreinen met een natuurbestemming binnen de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Voor bestaande functies zijn er beperkte ontwikkelingsmogelijkheden, namelijk voor gevallen waarbij er geen reële alternatieven zijn voor verplaatsing van de functie naar een plek buiten het Gelders Natuurnetwerk. De provincie stelt bij een aantasting van de kernkwaliteiten steeds de voorwaarde dat er een compensatieplan gemaakt wordt waarbij de bestaande natuurwaarden worden versterkt.

Groene ontwikkelingszone

De Groene Ontwikkelingszone (GO) heeft een dubbele doelstelling. Er is ruimte voor verdere economische ontwikkeling in combinatie met een substantiële versterking van de samenhang tussen aangrenzende en inliggende natuurgebieden. De GO bestaat uit terreinen met een andere bestemming dan bos of natuur die ruimtelijk vervlochten zijn met het Gelders Natuurnetwerk (GNN). De oude ecologische verbindingzones (evz's) maken deel uit van de GO, evenals weidevogelgebieden en ganzenfoerageergebieden.

Het plangebied ligt niet in een gebied dat deel uitmaakt van het NNN (in Gelderland GNN/GO; Gelders Natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone, zie voorgaande kaart). Als gevolg van de ontwikkeling van de percelen tot zonnepark ontstaat geen barrièrewerking, geen licht en / of (geluids)verstoring. Op basis van het uitgevoerde ecologisch onderzoek (Bureau Waardenburg, 2018, Natuurtoets twee locaties voor het zonnepark Nijmegen) kan worden geconcludeerd dat de realisatie van een zonnepark niet leidt tot effecten op het GNN en GO.

Gemeentelijk beleid

Groen Verbindt

Nijmegen wil meer verbinding tussen de groene omgeving van Nijmegen, de parken en het stedelijk groen in de stad. Onze aanpak noemen we 'Groen Verbindt'. 'Groen Verbindt' betekent vooral 'groen voor, van en door de stad'. We streven ernaar vele kleinere en grotere groenprojecten te realiseren. 'Groen Verbindt' wil dat intensiveren en tot meer samenhang komen. Met nog meer accent op ecologische kansen en met verbinding tussen professionele kennis in de stad en initiatieven in de wijken.

Topindicator groen (2010)

In 2010 heeft de raad voor groen de topindicator "binnen 300 meter van iedere woning 0,5 hectare aaneengesloten vlakgroen" vastgesteld. We passen de topindicator toe bij veel plannen en beleidsstukken. Voor dit initiatief is de topindicator niet van toepassing.

Groenplan De groene draad (2007)

Het groenbeleid is vastgelegd in "De groene draad - kansen voor het Nijmeegse groen" en heeft als doelstelling:

- inzicht te geven in het totaal van groene ontwikkelingen in en om de stad en hun onderlinge samenhang;
- een sturingsinstrument voor het bestuur te zijn voor groene ontwikkelingen in de stad;
- vanuit een groen toekomstperspectief een gids of leidraad te zijn voor toekomstige stedelijke ontwikkelingen;
- de groene ambities te benoemen voor de komende jaren die vertaald worden in een uitvoeringsprogramma.

De hoofdgroenstructuur is de basis van het groen in Nijmegen en opgebouwd uit groene vlakken (parken en groengebieden) en de hoofdboomstructuur. Het plangebied ligt niet in (de nabijheid van) de hoofdgroenstructuur.

Handboek stadsbomen (2009)

De hoofddoelstelling van het Handboek Stadsbomen is het waarborgen van de duurzame instandhouding van het Nijmeegse bomenbestand door middel van behoud en ontwikkeling. Het plangebied bevat geen elementen van de hoofdboomstructuur.

Om de cultuurhistorische betekenis van het groen in de stad te waarborgen, zijn de monumentale bomen geïnterpreteerd. Daarnaast is er een aantal bijzondere bomen aan de lijst toegevoegd. Dit zijn de bomen die een bijzondere betekenis hebben of een geplant zijn vanwege een bijzondere gebeurtenis. Het plangebied bevat geen bijzondere bomen.

Ecologie van de stad

De bijzondere ligging van Nijmegen op een kruispunt van het rivierengebied, de hogere zandgronden en het stuwwallencomplex zorgt ervoor dat niet alleen rondom Nijmegen, maar ook binnen de stadsgrenzen een verscheidenheid aan leefmilieus voor planten en diersoorten aanwezig is. Ecologische structuren laten de relaties zien tussen natuurwaarden in de stad en natuurwaarden om de stad. Soorten kunnen zich hierlangs verplaatsen en hebben zo een gevarieerd leefgebied tot hun beschikking. Nijmegen is aangesloten bij de landelijke campagne Operatie Steenbreek. De negatieve gevolgen van verstening worden daarbij onder de aandacht gebracht. Denk hierbij aan de afbreuk van de biodiversiteit en aan klimaatverandering.

Nijmegen heeft de ambitie om bij nieuwe ontwikkelingen kansen voor natuur te benutten. De gronden waar het zonnepark gepland is heeft in de huidige staat een beperkte natuurwaarde. De realisatie van een zonnepark kan door het nemen van inrichtings- en beheermaatregelen leiden tot een verbetering van de biodiversiteit. Met name in aansluiting op de watergangen.

Het verdient aanbeveling om het maaiveld in te richten en te beheren als bloemrijk grasland. De afschermende haag bij voorkeur laten bestaan uit een menging van inheemse soorten zoals meidoorn, sleedoorn, Gelderse roos, haagbeuk, egelantier en hazelaar en wat losser uit laten groeien. Dergelijke maatregelen komen ten goede aan onder andere insecten, kleine zoogdieren en zangvogels.

Groen en gezondheid

Groen heeft niet alleen een ecologische waarde, het draagt bij aan de gezondheid van mensen, het zorgt voor een aantrekkelijke omgeving voor wonen, werken en recreëren.

Groen en klimaat

Door de klimaatveranderingen ontstaan er steeds meer milieuproblemen in de stedelijke omgeving. Groen kan ingezet worden om de milieuproblemen te verzachten. De realisatie van een zonnepark draagt bij aan de duurzaamheidsdoelstelling van de gemeente Nijmegen.

3.7 Water

De Watertoets

Voor de ruimtelijke aspecten heeft het Nationaal Waterplan de status van structuurvisie. Hierin zijn water en ruimtelijke ontwikkelingen geïntegreerd, conform de nieuwe Wet ruimtelijke ordening, de Woningwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, het Bouwbesluit 2012 en de Waterwet. Binnen het Besluit ruimtelijke ordening (21 april 2008) is de watertoets verankerd.

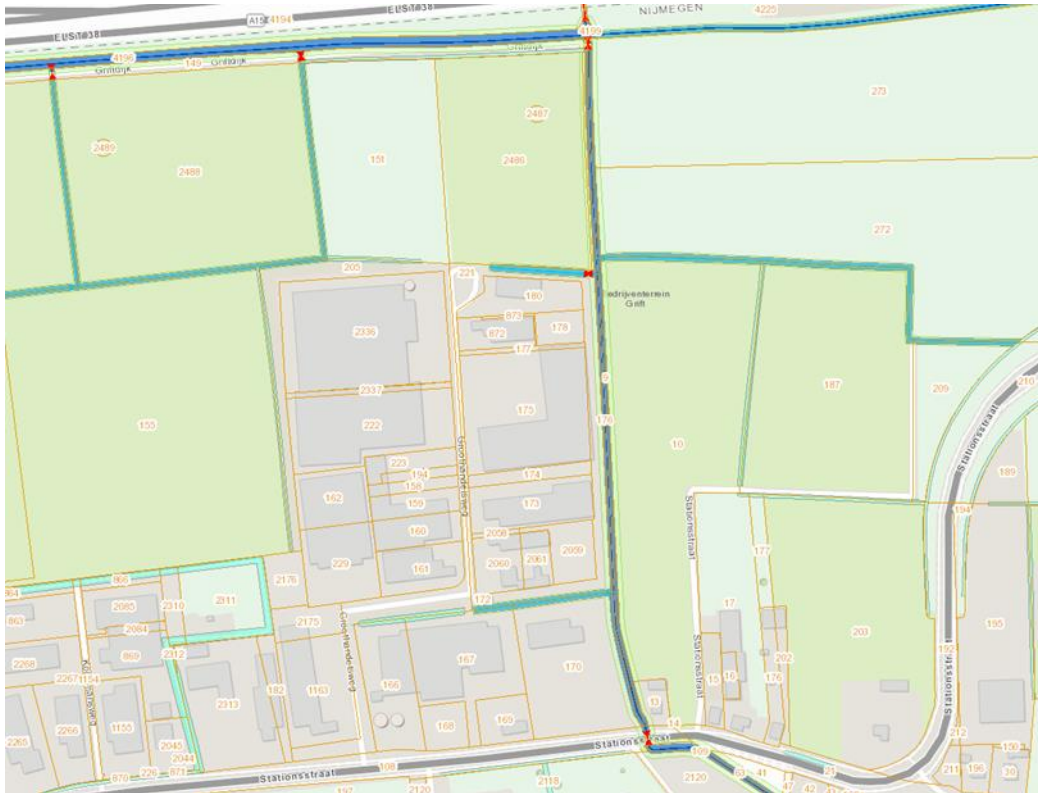
Algemeen

Het plan behelst de realisatie van een zonnepark nabij het bedrijventerrein Groothandelsweg. De toegang tot het zonnepark bevindt zich echter op het noordelijke einde van de Groothandelsweg.

Het plangebied maakt deel uit van de bestaande waterhuishoudkundige inrichting van het gebied Ressen. Voor dit gebied zijn het Gemeentelijk Rioleringsplan Nijmegen 2017 tot en met 2023, het Waterhuishoudkundig Inrichtingsplan Waalsprong (2009) en de nota Afkoppelen en infiltreren hemelwaterafvoer (2013) relevant. Er vinden wijzingen plaats als gevolg van de voorgenomen bestemming.

Oppervlaktewater

Door en langs het plangebied lopen verschillende watergangen. Voor de afvoer van het water uit het plangebied naar de Linge zorgt een A-watergang. Deze kruist de Stationsstraat ten zuiden van het plangebied, gaat door tot de autosnelweg A15 en gaat vervolgens verder in westelijke richting langs die weg. Enkele kleinere watergangen voeren water naar die A-watergang af.

Legger wateren van het Waterschap Rivierenland

Langs de verschillende watergangen liggen onderhoudspaden die vrijgehouden moeten worden. Bij de A-watergang gaat het om onderhoudspaden van 4 m breed aan weerszijden van de watergang. Het waterschap onderhoudt de A-watergang. Bij de B-watergangen gaat het om onderhoudspaden van 1 m breed eveneens aan weerszijden van de watergang. Bij de B-watergangen zijn de eigenaren van de aangrenzende percelen voor het onderhoud verantwoordelijk.

Bij hevige neerslag kunnen vanuit het verbeterd gescheiden stelsel van het bedrijventerrein aan de westzijde van het plangebied overstortingen van hemelwater naar een van die kleinere watergangen plaatsvinden. Op het noordelijke einde van het bedrijventerrein zijn de watergangen door een duiker verbonden. Duiker en watergang hebben daardoor een belangrijke functie in de afwatering van het bedrijventerrein die gehandhaafd moet blijven. Indien watergangen wel aangepast moeten worden, zoals bijvoorbeeld voor de realisatie van de vereiste waterberging, is voor de betreffende aanpassing de aanvraag van een watervergunning vereist. De ontwikkelaar is voor die aanvraag verantwoordelijk.

Het watersysteem in De Grift staat los van de singels en de plassen in het overige deel van de Waalsprong. Het streefpeil in dit watersysteem is NAP +7,90 m. Een droogvallend watersysteem sluit het best aan bij de natuurlijke waterhuishouding van het rivieroevergebied. De droogvallende watergangen hebben een bodemhoogte van NAP +8,00 m. Bij dit bodemniveau staat in de winterperiode slechts gedurende perioden van enkele weken meer dan 0,30 m water in de watergangen. In de zomer staan de watergangen overwegend droog. In het kader van de visie voor het gebied de Grift wordt onderzocht of een droogvallend systeem nog steeds wenselijk en uitvoerbaar is.

Voor De Grift geldt vanuit het Waterhuishoudkundig Inrichtingsplan Waalsprong een afvoernorm van 1,5 l/s per hectare. Het in het kader van de realisatie van de Waalsprong nieuw te plaatsen uitlaatkunstwerk naar de Linge dient op een maximale afvoercapaciteit van 0,18 m³/s gedimensioneerd te worden. Omdat geen sprake hoeft te zijn van doorspoeling mogen droogvallende watergangen vertakt en doodlopend zijn. De enige voorwaarden aan de structuur zijn dat al het regenwater naar het afvoerpunt afgevoerd kan worden en dat het

geborgen kan worden om aan die afvoernorm te voldoen. De benodigde afvoercapaciteit ter plaatse bepaalt de minimumbreedte van de watergangen en het minimale profiel van de duikers.

Grondwater

Het plangebied bevindt zich niet in een grondwaterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied.

Het uitgangspunt bij stedelijke uitbreidingen is dat grondwaterneutraal gebouwd wordt. Dat wil zeggen dat de oorspronkelijke grondwaterstanden en -stromen in de omgeving niet wijzigen. Dit kan bereikt worden door:

- een aan grondwater gerelateerde keuze van de locatie, bijvoorbeeld geen stedelijke uitbreidingen in gebieden met (kans op) hoge grondwaterstanden;
- maatregelen tijdens bouwrijp maken en bouw, bijvoorbeeld ophogen, goede structuur van het oppervlaktewatersysteem, voorkomen verdichting bodemstructuur;
- een waterbestendig bouwkundig ontwerp van woningen en gebouwen, bijvoorbeeld kruipruimteloos bouwen.

Om grondwateroverlast in bestaand stedelijk gebied te beperken zet de gemeente in eerste instantie in op bouwkundige maatregelen. Pas als die onvoldoende soelaas bieden, komen drainerende of onttrekkende oplossingen in beeld. Deze sluiten ondergronds bouwen niet uit. Dat is mogelijk mits voldoende technische maatregelen worden getroffen zodat de bouw waterdicht is.

Riolering/ hemelwater

De riooltechnische ontsluiting van het plangebied bevindt zich aan de Stationsstraat. De openbare riolering is uitgevoerd als een drukrioolstelsel. Drukrioolgemaaltjes pompen het vuilwater via persleidingen naar het gemaal van het verbeterd gescheiden stelsel van bedrijventerrein Groothandelsweg. Dit gemaal staat aan het begin van de Groothandelsweg. Hemelwater dat afstroomt van verharde oppervlakken mag niet via de drukriolering afgevoerd worden.

Vanuit het bouwbesluit geldt de verplichting om vuilwater en hemelwater op verantwoorde wijze te verwerken. Vuilwater moet verplicht op de openbare riolering aangesloten worden. Hemelwater moet op eigen terrein verwerkt worden. De gemeente Nijmegen hanteert bij het duurzaam omgaan met hemelwater de nota Afkoppelen en infiltreren hemelwaterafvoer. Schoon hemelwater dient in de bodem te worden geïnfiltreerd. Bij de infiltratie van hemelwater dient waar mogelijk conform het convenant Duurzaam bouwen in het KAN (2000) gebruik te worden gemaakt van duurzame bouwmaterialen. Omdat het zonnepark geen sanitaire voorzieningen krijgt, is geen aansluiting voor vuilwater op de riolering nodig.

Het zonnepark wordt ongeveer 6 hectare groot en gerealiseerd op drie percelen die een agrarische bestemming hadden. Het zonnepark bestaat uit een veldopstelling van zonnepanelen. De zonnepanelen worden in rijen geplaatst en liggen op tafels onder een hoek van 15 tot 20 graden. Het hemelwater valt van de zonnepanelen op het terrein waarna het in de bodem wegzakt. Tussen de rijen zonnepanelen bevindt zich 2,00 m tot 4,70 m afstand. De tafels zelf zijn 5,80 m breed. Op het zonnepark komen enkele compactstations en één overgavestation. De compactstations hebben een oppervlak van circa 5 m². Het aantal compactstations is afhankelijk van de omvang van het zonnepark, het aantal panelen. Ook het hemelwater van de compactstations valt op het terrein eromheen waarna het in de bodem wegzakt.

In de huidige situatie heeft het terrein een agrarische bestemming. Omdat het hemelwater van de zonnepanelen op het omliggende terrein valt en er in de bodem wegzakt, komt de

waterhuishoudkundige situatie na realisatie van het zonnepark overeen met de huidige situatie. Bij een zonnepark met tafels op dunnen palen hoeft daarom geen compenserende waterberging gemaakt te worden. Omdat de tafels gefundeerd worden op betonnen platen met een oppervlak van 1 m² moet wel compenserende waterberging gemaakt worden. De toename van verhard oppervlak ten gevolge van de betonnen platen bedraagt 3.434 m². Bij deze toename bedraagt de compenserende waterberging aan de hand van de vuistregel van 436 m³/ha van het waterschap 150 m³. Deze waterberging moet als open water gerealiseerd worden. Bij een maximale peilstijging van 0,30 m gaat het om 499 m² oppervlaktewater.

3.8 Cultuurhistorie

Rijksbeleid

Cultuurhistorie speelt een belangrijke rol bij de ruimtelijke inrichting van ons land. Het geeft identiteit en kwaliteit aan een gebied. Om deze redenen heeft het rijk de beleidslijn ingezet om cultuurhistorie onderdeel te laten zijn van het afwegingskader bij het opstellen van bestemmingsplannen. Deze beleidslijn is verwoord in de beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg uit 2009 en heeft geleid tot wijziging van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) sinds 1 januari 2012. Met het gewijzigde Bro zijn gemeenten wettelijk verplicht cultuurhistorie deel uit te laten maken van het afwegingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen. Het rijk vraagt hiermee aan gemeenten om bij het opstellen van bestemmingsplannen, projectafwijkingsbesluiten en beheersverordeningen gebouwen, objecten en structuren met cultuurhistorische waarde te inventariseren en daaraan conclusies te verbinden en in het bestemmingsplan te verankeren.

De Erfgoedwet 2016 vormt de basis voor de monumentenzorg. Rijksmonumenten worden op basis van deze wet aangewezen, evenals rijksbeschermd stadsgezichten. Voor het wijzigen en slopen van rijksmonumenten is een 'Omgevingsvergunning voor de activiteit monumenten' nodig.

Gemeentelijk beleid

Monumentenverordening

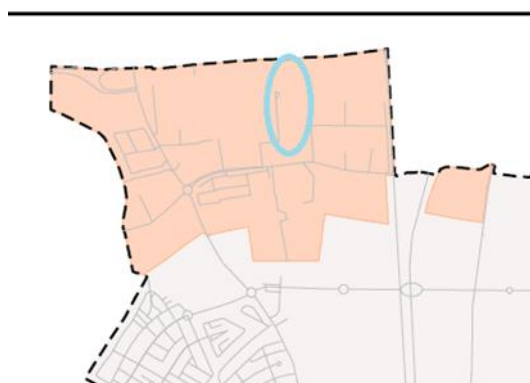
De aanwijzing van gemeentelijke monumenten, bouwhistorie monumenten, identiteitsbepalende objecten en beschermde stadsbeelden met stadsbeeldobjecten geschiedt op basis van de monumentenverordening. Afhankelijk van de beschermingsvorm is voor wijziging, verbouw en sloop al dan niet een 'Omgevingsvergunning voor de activiteit monumenten' nodig.

Aandachtslijst Cultureel Erfgoed

De aandachtslijst betreft een inventarisatie van onbeschermd waardevol erfgoed en is bedoeld om ongewenste sloop van cultureel erfgoed te voorkomen en herbestemming te stimuleren. De lijst is globaal getoetst aan de selectiecriteria uit de Monumentenverordening. Er is nog geen uitgebreid onderzoek gedaan. Pas als er sprake is van een beschermingsprocedure zal dit onderzoek worden gedaan en worden de exacte cultuurhistorische waarden vastgesteld. Het college heeft de mogelijkheid om bij sloopplannen een beschermingsprocedure te starten. Op 18 maart 2015 is de Aandachtslijst Cultureel Erfgoed door de gemeenteraad van Nijmegen vastgesteld. Diverse gebouwen en objecten in Nijmegen Zuid staan op de aandachtslijst.

Nota Cultureel Erfgoed

Het gemeentelijk erfgoedbeleid is vastgelegd in de Nota Cultureel Erfgoed (vastgesteld 15-5-2013). Deze nota beschrijft op welke manier erfgoed kan bijdragen aan de ambitie van de gemeente Nijmegen om de identiteit van de stad te behouden en te versterken. Hiervoor worden drie strategieën ingezet: duurzame ruimtelijke ontwikkeling, kennis & inspiratie en bescherming & instandhouding. De strategie duurzame ruimtelijke ontwikkeling heeft betrekking op een toekomstbestendige stad, waar erfgoed ingezet wordt om bij ruimtelijke ontwikkelingen de eigen identiteit te behouden of te versterken. De verplichtingen vanuit het Besluit ruimtelijke ordening en de daaruit voortvloeiende beleidsvrijheid die we als gemeente hebben, zetten we in om deze ambitie te kunnen realiseren. Erfgoed is namelijk een factor die mede kwaliteit geeft aan de ruimte en daarmee ruimtelijke ontwikkelingen kan verrijken. De cultuurhistorische elementen die onderdeel zijn van de identiteit van de stad kunnen we niet allemaal als beschermd monument of gezicht aanwijzen, maar zijn wel onderdeel van de manier waarop we onze stad beleven, inrichten en gebruiken. De cultuurhistorische beleidskaart is de basis voor de cultuurhistorische inbreng bij het opstellen van ruimtelijke plannen.

Uitsnede van de Cultuurhistorische Beleidskaart met indicatie van het plangebied

Gemeente Nijmegen - Cultuurhistorische Beleidskaart versie 1.0.1 (12 december 2012)

Het plangebied voor het zonnepark valt binnen gebiedstype 2 van de cultuurhistorische beleidskaart. In gebiedstype 2 gaat het om de samenhang tussen structuren en historische bebouwing en zijn de huidige stedenbouwkundige kwaliteiten uitgangspunt bij ruimtelijke plannen. In bestemmingsplannen wordt maatwerk toegepast ten behoeve van de bescherming van cultuurhistorische waarden, indien sprake is:

- a. cultuurhistorisch waardevolle structuren;
- b. cultuurhistorisch waardevolle ensembles en zones.

Bij cultuurhistorisch waardevolle structuren gaat het om lijnvormige elementen, zoals bijvoorbeeld wegen, dijken, wallen, lanen en waterlopen.

Bij cultuurhistorisch waardevolle ensembles gaat het om plekken in het stadsweefsel, die van belang zijn vanwege de ruimtelijke samenhang tussen objecten en structuren met bijzondere historisch-geografische en historisch-(steden)bouwkundige waarden. Het betreft complexen, terreinen en gebieden met een herkenbaar karakter dat relatie houdt met de ontwikkelingsgeschiedenis en historische gelaagdheid van de buurt, wijk of stad.

Cultuurhistorische waarden in het plangebied

In het plangebied bevinden zich geen monumenten of panden die op de *Aandachtslijst Cultureel Erfgoed* staan.

Het plangebied ligt ingeklemd tussen de lintbebouwing aan de Stationsstraat en de snelweg A15. De gronden hebben een agrarische functie. Terwijl langs de Stationsstraat lintbebouwing ontstond, die zich verdichtte en vervolgens steeds verder naar achteren werd uitgebreid, zijn de gronden van het plangebied nooit bebouwd geraakt. In het plangebied en direct grenzend daaraan bevinden zich onderstaande cultuurhistorisch waardevolle structuren:

- De Verloren Zeeg:

- o De Verloren Zeeg is al zichtbaar op de kadastrale kaart uit 1832 maar heeft zijn oorsprong in de Late Middeleeuwen. De hoofdwatgang vormde van oudsher de grens tussen verschillende dorpsolders. Deze historische waterloop, waarvan het beloop ongewijzigd is, is een onderdeel van de historische waterhuishouding in het gebied en heeft daarmee cultuurhistorische waarde.

- Historische verkavelingsstructuren

- o Het bestaande ontginningspatroon heeft een lange historie. De voor dit gebied typerende onregelmatige blokverkaveling, veelal gemarkeerd door sloten, is al zichtbaar op de eerste kadastrale kaart en heeft een ouderdom van minimaal 200 jaar. Het gaat hier om een gaaf bewaard landschapspatroon. De verkaveling herinnert aan de ontginningsgeschiedenis en de agrarische geschiedenis van het gebied en heeft daarmee cultuurhistorische waarde.

1832 kadastrale kaart (bron: hisgis) met daarop aangegeven de nog bestaande perceelgrenzen in het plangebied en directe omgeving

2017 luchtfoto in blauw de Verloren Zeeg, in oranje de perceelgrenzen uit 1832 in het plangebied

- Lintbebouwing Stationsstraat

- o Het historisch gegroeide bebouwingslint aan de Stationsstraat maakt de ontwikkelingsgeschiedenis van het gebied zichtbaar en heeft daarmee cultuurhistorische waarde. Met name ter hoogte van het plangebied is het kleinschalige en groene karakter van het lint bewaard. Er is sprake van vrijstaande, kleinschalige, individueel gebouwde woningen met schuine kap die worden omgeven door groene tuinen. Doorzichten naar achteren zijn mogelijk. De weg zelf wordt hier begeleid door volgroeide bomen.

- Openheid

- o Eeuwenlang maakte het plangebied deel uit van het halfopen, agrarische Betuwse cultuurlandschap, dat bestond uit een afwisseling van bouwland, boomgaarden en weilanden. In het plangebied is deze openheid nog voor een groot deel aanwezig. Door het gebrek aan hoog opgaande bebouwing en beplanting is er sprake van doorzichten en vergezichten. De openheid herinnert aan het agrarisch verleden van het gebied en heeft daarmee cultuurhistorische waarde.

Projectbesluit

Met dit projectbesluit wordt de aanleg van een zonnepark mogelijk gemaakt. Er worden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt die de cultuurhistorische waarden in het plangebied aantasten. Er is dan ook vanuit Cultuurhistorie geen bezwaar tegen deze ontwikkeling.

3.9 Archeologie

Rijksbeleid

Met de ondertekening van het Verdrag van Valletta (Malta) in 1992 is in Nederland de beleidsmatige zorg voor het archeologisch bodemarchief aanzienlijk toegenomen. In het verdrag staat: Archeologische waarden dienen als onvervangbaar onderdeel van het culturele erfgoed te worden meegenomen en te worden ontzien bij de ontwikkeling en besluitvorming van ruimtelijke plannen. Mocht bescherming onvoldoende mogelijk zijn dan dient, volgens dit verdrag, de informatie te worden onttrokken aan de bodem via archeologisch onderzoek. Uitgangspunt hierbij is dat de initiatiefnemer van de versterking van het bodemarchief de kosten van het onderzoek dient te dragen. Inmiddels zijn de uitgangspunten van het Verdrag in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd in de Monumentenwet 1988 via de Wijzigingswet Wet op de Archeologische Monumentenzorg (WAMz, 1-9-2007).

Met het in werking treden van de Erfgoedwet op 1-7-2016 is de Monumentenwet 1988 vervallen. Tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn de hoofdstukken II, paragrafen 2 en 3, IV, V, paragrafen 1 en 9, en VI van de Monumentenwet 1988, zoals die luiden voor inwerkingtreding van deze wet, nog van toepassing. Hoofdstuk V regelt de Archeologische Monumentenzorg.

Het Besluit ruimtelijke ordening artikel 3.1.6, lid 5 regelt de omgang van het bestemmingsplan met de in een gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten. Ook dit wordt straks onderdeel van de Omgevingswet.

Gemeentelijke beleid

Het archeologiebeleid van de gemeente Nijmegen is er, in overeenstemming met Malta en de Monumentenwet 1988, op gericht om het bodemarchief zoveel mogelijk te ontzien. Indien dat niet mogelijk is, wordt voorafgaande aan de bodemverstoring archeologisch onderzoek verricht. De wijze van onderzoek wordt bepaald op basis van de vast te stellen archeologische waarden en de aard en omvang van de bodemingrepen. De archeologische (in bredere zin: cultuurhistorische) kennis die hierbij wordt vergaard, levert informatie op die mede als inspiratiebron kan dienen voor het ontwerp van een gebouw of bij het inrichten van de openbare ruimte. Zo kan het 'verhaal van de plek' ook door toekomstige generaties nog worden gelezen. De Structuurvisie voor Nijmegen uit 2013 legt nadrukkelijk een koppeling tussen archeologie en lokale identiteit, en als bron of inspirator voor toerisme, een economisch belangrijke factor in de economie van de gemeente Nijmegen.

Het zal duidelijk zijn dat een betere bescherming van het bodemarchief en vooral ook het tijdig meewegen van de archeologische belangen vraagt om een zo goed mogelijk inzicht in de verwachte ligging, verspreiding en aard van het bodemarchief. Om deze reden heeft Bureau Archeologie en Monumenten van de gemeente Nijmegen een archeologische beleidskaart ontwikkeld (ABAK), waarop de belangrijkste archeologische vindplaatsen en zones en hun waardering zijn aangegeven. Deze kaart is onderdeel van de Nota Nieuw Beleid (2013) en in een bijgewerkte vorm van het facetbestemmingsplan archeologie (2014). De op de kaart aangeduide waarden worden overgenomen in (nieuwe) bestemmingsplannen. Nieuwe inzichten worden in deze kaart verwerkt en waar nodig zullen deze zo overgenomen worden in nieuwe bestemmingsplannen.

Het streven van de gemeente Nijmegen is in eerste instantie gericht op behoud in situ. Planaanpassingen kunnen de kosten voor archeologisch onderzoek overbodig maken of sterk beperken. Initiatiefnemers wordt dan ook aangeraden in een vroeg stadium met de gemeente in overleg te gaan inzake de mogelijkheden om te kijken naar de best mogelijke opties. Het kan daarbij gaan om adviezen voor de soort van archeologisch onderzoek die het beste gekozen kan worden of om de mogelijkheden van archeologie sparend bouwen te bekijken.

Archeologie in het plangebied

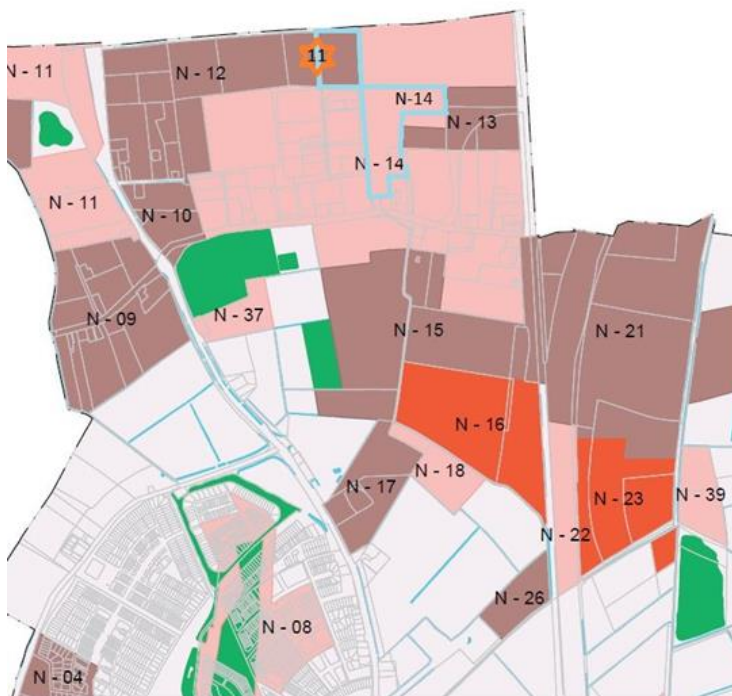
Ter plaatse van het plangebied geldt op basis van de beheersverordening 'Bedrijventerrein Oosterhout en Rietgraaf e.o.' de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2' (hoge archeologische verwachting) en de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 3' (zeer hoge archeologische verwachting).

Een waarde 2 gebied heeft een hoge archeologische verwachtingswaarde, die door de dubbelbestemming beschermd wordt. Aan een waarde 2 gebied zijn ondergrenzen verbonden, waarbij archeologisch onderzoek noodzakelijk wordt. Deze grenzen bedragen voor de geplande ingreep een oppervlak van tenminste 100 m² en een verstoring of bodemingreep die dieper dan 30 cm gaat.

Een waarde 3 gebied heeft een zeer hoge archeologische waarde, die door de dubbelbestemming beschermd wordt. Aan een waarde 3 gebied zijn ondergrenzen verbonden, waarbij archeologisch onderzoek noodzakelijk wordt. Deze grenzen bedragen voor de geplande ingreep een oppervlak van tenminste 50 m² en een verstoring of bodemingreep die dieper dan 30 cm gaat.

Het plangebied ligt op twee terreinen waarvan al langer de waarde vaststaat. Deze terreinen zijn beschreven in de catalogus van terreinen die bij de Nijmeegse Archeologische Beleidskaart hoort. Op de uitsnede van de Archeologische beleidskaart van de gemeente Nijmegen (2012) hieronder worden deze gebieden getoond. Het gaat om de terreinen N-12 De Grift-noord en N-14 De Grift-noordoost.

In het noordwestelijk deel van het plangebied, op het terrein N-12, ligt vindplaats 11. De vindplaats ligt hoog op een zandkop waardoor een deel van de sporen al in opgeploegd in de bouwvoor. Een deel van de vindplaats is door middel van proefsleuvenonderzoek onderzocht (1). Deze vindplaats bevat sporen en vondsten uit de periode late bronstijd-vroege ijzertijd, maar bovenal uit de Romeinse tijd. Het boeiende aspect van de nederzetting uit de Romeinse Tijd is de combinatie van nederzettingssporen en aansluitende sporen van sloten en greppels die deel uitmaken van het omringende agrarisch-cultureel landschap direct er omheen. Vindplaats 11 heeft vooral vanwege de inhoudelijke kwaliteit een hoge waarde. Het deel van het plangebied dat binnen terrein N-14 valt is nog niet archeologisch onderzocht. Op grond van de relatief hoge ligging van het maaiveld kan echter vermoed worden dat het terrein vanaf de prehistorie een aantrekkelijk woongebied vormde. De archeologische verwachtingswaarde voor dit deel van het gebied is daarom hoog.

Uitsnede van de Archeologische Beleidskaart van de gemeente Nijmegen met indicatieve aanduiding van het plangebied (blauw) en vindplaats 11 (oranje ster)

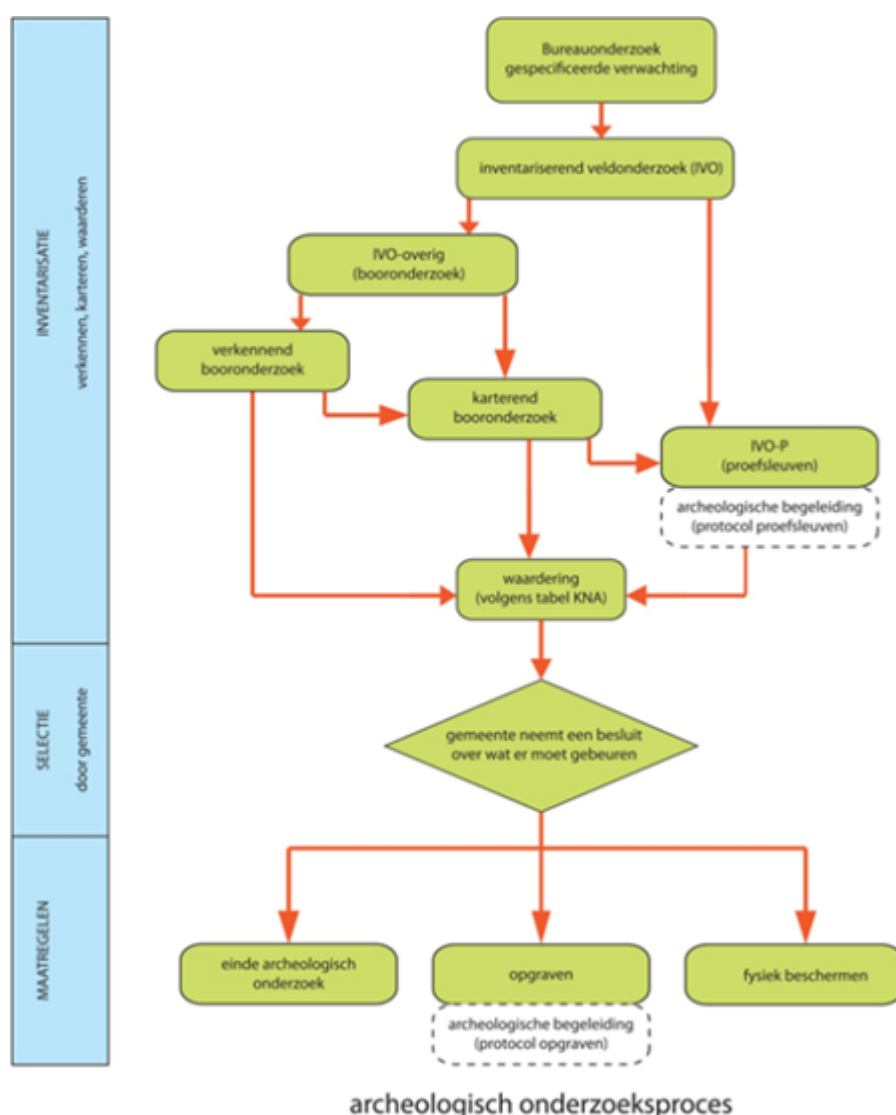
(1) Project Dgn1, Bureau Archeologie en Monumenten van de gemeente Nijmegen, uitvoering 2013. De uitkomsten van dit onderzoek zijn op moment van dit schrijven nog niet gepubliceerd.

Benodigd onderzoek

Om de archeologische waarden van het terrein te borgen zijn ten aanzien van archeologie voorwaarden aan de vergunning verbonden. Vanwege de geplande ingrepen in de bodem ten behoeve van de realisatie van het zonnepark dient een Inventariserend Veldonderzoek (IVO-P), variant Archeologische Begeleiding plaats te vinden. Ten behoeve hiervan heeft de initiatiefnemer een Programma van Eisen (2) laten opstellen. Dit PvE, dat op 2 november 2018 is goedgekeurd door bevoegd gezag (gemeente Nijmegen), voorziet in de archeologische begeleiding van het graven van 400 m kabeltracé en de aanleg van de bouwputten van drie transformatorstations van 20 m2 per stuk.

(2) J. Orbons, PvE Zonnepark De Grift Gemeente Nijmegen Inventariserend Veldonderzoek (IVO-P); Archeologische Begeleiding, ArcheoPro Archeologisch rapport Nr 18084, November 2018

Belangrijk zijn de uitgangspunten van het gemeentelijk archeologiebeleid: streven naar behoud in situ en enkel daar waar nodig en noodzakelijk onderzoek ter behoud ex situ. Daar waar geopteerd wordt voor behoud in situ zijn parameters als behoud van huidige waterhuishouding, grondsamenstelling en gronddruk van belang.

Meldingsplicht art. 5.10 en 5.11 Erfgoedwet

Archeologische vondsten dan wel waarnemingen gedaan bij niet-archeologisch onderzoek moeten gemeld worden op basis van de artikelen 5.10 en 5.11 van de Erfgoed. Dit soort vondsten wordt aangeduid als toevalsvondst.

Om het documenteren van toevalsvondsten en waarnemingen mogelijk te maken, verdient het aanbeveling de volgende standaardtekst bij de vergunningverlening op te nemen, die refereert aan de wettelijke meldingsplicht van archeologische waarden (ex artikel 5.10 en 5.11 van de Erfgoedwet):

Degene die anders dan bij het verrichten van opgravingen een vondst doet waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat het een archeologische vondst betreft, meldt dit zo spoedig mogelijk bij Onze minister (artikel 5.10).

Degene die bij het opsporen van archeologische monumenten, zonder het verrichten van een opgraving, waarnemingen doet, waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat die waarnemingen van belang zijn voor de archeologische monumentenzorg, meldt die waarnemingen zo spoedig mogelijk bij Onze minister (artikel 5.11). Deze melding kan in de praktijk worden gedaan bij het bevoegd gezag archeologie van de gemeente Nijmegen.

3.10 Conclusie

Het sectorale beleid staat de beoogde ruimtelijke ontwikkeling niet in de weg. Er wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening.

Hoofdstuk 4 Uitvoerbaarheid

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid van het plan besproken.

4.2 Economische uitvoerbaarheid

Kostenverhaal

Krachtens de Wet ruimtelijke ordening, waarin in afdeling 6.4 bepalingen zijn opgenomen betreffende de grondexploitatie, geldt de verplichting tot kostenverhaal in de gevallen die zijn aangewezen in het Besluit ruimtelijke ordening. Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening is kostenverhaal verplicht in geval van:

- de bouw van één of meer woningen en hoofdgebouwen;
- uitbreidingen van gebouwen met ten minste 1.000 m² of met één of meer woningen;
- de verbouwing van één of meer aaneengesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren voor woondoeleinden, mits ten minste 10 woningen worden gerealiseerd;
- één of meer aaneengesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren bij ingebruikname voor detailhandel, dienstverlening, kantoor of horecadoeleinden, mits de cumulatieve oppervlakte ten minste 1.000 m² bedraagt;
- de bouw van kassen met een oppervlakte van ten minste 1.000 m².

De voorliggende ruimtelijke onderbouwing voorziet in de realisatie van een zonnepark en de daarbij behorende voorzieningen. Aangezien hiermee geen sprake is van de bouw van een hoofdgebouw zoals bedoeld in artikel 6.2.1. sub b van het Besluit ruimtelijke ordening, is kostenverhaal niet verplicht. De gemeentelijke legesverordening is van toepassing.

Uit de planontwikkeling kan schade voortvloeien als bedoeld in artikel 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening om welke reden er gereede twijfel bestaat over de vereiste economische uitvoerbaarheid van de gevraagde planologische maatregel. Er dient voorkomen te worden dat de gemeente voor particuliere initiatieven planschade betaalt. Om die reden is een verhaalsovereenkomst planschade afgesloten met de aanvrager waarin hij zich ten behoeve van de economische uitvoerbaarheid van de planologische maatregel bereid verklaart de daaruit voortvloeiende voor vergoeding in aanmerking komende planschade volledig aan de gemeente te compenseren.

Derhalve kan gesteld worden, dat het plan financieel-economisch uitvoerbaar is.

4.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Het ontwerp-projectbesluit heeft gedurende 6 weken van 17 januari 2019 tot en met 27 februari 2019 ter visie gelegen. De tervisielegging is gepubliceerd op 16 januari 2019. Er zijn 2 zienswijzen ingediend. Op deze plaats wordt verwezen naar de zienswijzennota, waarin de ingekomen zienswijzen zijn weergegeven en van een gemeentelijke reactie zijn voorzien.

Hoofdstuk 5 Vooroverleg ex. artikel 6.18 Bor

Er spelen geen rijks- en waterschapbelangen. Met de Provincie en het Waterschap Rivierenland heeft ambtelijk vooroverleg plaatsgevonden. Zij zijn beide akkoord met het plan.